БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 210 (3948).
25 ОКТЯБРЬ
ЖУМА
1968 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

Совет олимлари, конструкторлари, инженерлари ва техниклари! Илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш учун, фан ва техникани янада равнақ топтириш учун активроқ курашингиз!

(КПСС Марказий Комитети Чақириқларидан).

ИЛМИЙ ТАШКИЛОТЛАР ИШЛАРИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ҲАМДА ФАН ВА ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИДАН ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ФОЙДАЛАНИШНИ ТЕЗЛАШТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети илмий ташкилотлар ишларининг самарадорлигини ошириш ҳамда фан ва техника ютуқларидан халқ хўжалигида фойдаланишни тезлаштириш тадбирлари ҳақидаги масалани кўриб чиқдилар. Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда қайд қилинадики, совет фани ва техникаси тарихан қисқа муддат ичида юксак даражада ривожланишга эришди ва мамлакат техника тараққиётининг суръатларига ҳал қилувчи таъсир кўрсатмоқда. Совет фани бир қатор асосий йўналишлар бўйича жаҳонда етакчи ўринни эгаллаб турибди. Бу ҳол мамлакат экономикасини ривожлантириш ва унинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашнинг муҳим масалаларини ҳал қилиш имконини бермоқда.

КПСС XXIII съезди ишлаб чиқарувчи кучларни ўстириш, Совет давлатининг қудратини мустаҳкамлаш, халқ турмуши моддий ва маданий даражасини муттасил юксалтириб бориш билан боғлиқ бўлган техника тараққиётининг асосий йўналишларини белгилаб берди. Бу вазифаларни ҳал қилмоқ учун илмий ташкилотлар фаолиятини анча яхшилаш, халқ хўжалигида фан ва техника ютуқларидан фойдаланишга халақит бераётган тўсиқларни бартараф қилмоқ керак.

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, лойиҳалаш-конструкторлик, технология ташкилотлари ва олий ўқув юртлари илмий бўлимлари ишидаги умумий камчилик шундаки, уларнинг фаолияти энг муҳим илмий-техника проблемалари ва хусусан саноатда, қишлоқ хўжалигида, қурилишда, транспортда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида меҳнат унумдорлиги суръатини тезлаштириш билан боғлиқ бўлган масалаларга лозим даражада қаратилмаган. Фан ютуқларини ўзлаштириш муддатлари ҳамон чўзилиб кетмоқда, бу аввало илмий муассасаларнинг илмий ва техника ишларини бажариш даражаси учун, корхоналарнинг эса янги техника буюмларини ишлаб чиқаришни ўз вақтида ўзлаштириш учун етарли даражада масъулият сезмаётганликлари билан изоҳланади.

Илмий ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларини аниқ ихтисослаштириш таъминланмаган, улар ўртасида илмий-техника мусобақаси суст ривожланган. Илмий-тадқиқот ишларини ўтказиш, конструкторлик ва технологик ишлар ҳамда уларни амалий ҳал қилиш ўртасида катта узилиш бор. Бу ҳол кўп жиҳатдан корхоналардаги конструкторлик бўлимлари ва лабораторияларининг етарли роль ўйнамаётганликлари ҳамда технологик жиҳозлар ва асбоблар ишлаб чиқариш бўйича қувватлар суст ривожланаётганлиги билан изоҳланади.

Илмий тадқиқотларни иқтисодий рағбатлантириш ва корхоналарда уларнинг натижаларини ўзлаштиришнинг ҳозирги системаси илмий ташкилотлар ишининг самарадорлигини оширишга ёрдам бермаётир. Корхоналарда илмий базалар етарли даражада ривожланмаяпти, кўпгина илмий-тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртларининг техникавий жиҳозланиши орқада қолмоқда. Илмий кадрлардан оқилона фойдаланиш, тадқиқотларнинг техника-иқтисодий даражаси учун уларнинг масъулиятини ошириш юзасидан етарли чоралар кўрилмаган.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети мамлакат экономикасини янада ривожлантириш вазифаларини назарда тутиб, СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитетига, СССР Госпланига, СССР Госстройига, СССР Фанлар академиясига, министрликлар ва идораларга ҳамда иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига перспектив, беш йиллик ва бир йиллик халқ хўжалиги планларини ишлаб чиқаётганда Ватанимиз ва чет эл фани ҳамда техникасининг энг янги ютуқларидан, илғор тажрибадан янада кенгроқ фойдаланишни таклиф қилдилар. Илмий муассасалар ишининг самарадорлигини анча ошириш, илмий тадқиқотларни ташкил этишни ҳамда фан ва техникани ривожлантиришни бошқаришни яхшилаш, корхоналар, илмий ташкилотлар ва олий ўқув юртлари раҳбарларининг янги техникани барпо этиш ва ундан халқ хўжалигида фойдаланиш учун масъулиятини кучайтириш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган чоралар ишлаб чиқилсин.

Бундан буён халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим проблемалари бўйича узоқ муддатга (10—15 ва ундан кўп йиллар) мўлжалланган илмий-техника маълумоти ишлаб чиқиш зарур деб топилди. Бундай маълумотларни манфаатдор министрликлар ва идоралар ҳамда иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари билан биргаликда ишлаб чиқиш СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитети, СССР Госплани, СССР Фанлар академияси ва СССР Госстройига юклатилди.

(Давоми 2-бетда).

Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхозда терим ишлари тўхтовсиз давом эттирилаяпти. Механизаторлар техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, меҳнат унумдорлигини тобора ошириб бораяптилар. Суратда: колхознинг илғор механизаторлари (чапдан) Б. Фарамузов, Л. Юсупов, М. Азизов ўртоқлар. Улар кунига бункерлардан 3—3,5 тоннадан «оқ олтин» тўкишяпти.

ПЕШҚАДАМЛАР

БЕКОБОД (телефон орқали олинди). Ленин номли колхоз пахтакорлари даладаги ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар.

Ҳар гектар ердан белгилангандагига қараганда анча кўп ҳосил етиштириб олиняпти. Бу ўринда ўртоқ Каримов раҳбарлик қилаётган участка деҳқонларини ҳар қанча мақтаса арзийди. Улар суръатга суръат қўшиб, ҳосилни тез териб, давлатга топшираяптилар. Қисқа вақт ичида участкадаги етти звено планини муваффақиятли бажариб, эндиликда мажбурият ҳисобига қўшимча пахта топшираяпти.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдубашор Усмонов бошлиқ звено аъзолари «зангори кема»лар ва ишчи кучларидан моҳирлик билан фойдаланиб, эллик гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» топшириб қўйдилар.

Колхозда баракали хирмон кўтараётган бундай пешқадам звенолар анчагина бор. Тўртинчи участкадаги Икромали Содиқалиев бошлиқ звено аъзолари ҳар гектар ердан 36 центнердан ошириб пахта топшириб қўйишди. Ю. Эшонқулов, М. Акбаралиев кабы звеноларда ҳам ҳар гектар ердан 35-37 центнердан ҳосил топшириш билан улуғ Октябрь байрамини нишонлаш учун қизғин курашмоқдалар.

САБЗАВОТЧИЛАР ЮТУҒИ

Оққўрғон район тайёрлов идораси коллективи сабзавот ва полиз экинлари тайёрлаш планини ошириб бажардилар. Колхоз ва совхозлардан 7890 тонна сабзавот 1753 тонна полиз экинлари маҳсулотлари қабул қилиб олинди.

Оққўрғонликлар эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, Октябрь байрами кунигача эл дастурхонига қўшимча минг тонна полиз ва 120 тонна сабзавот, юз тоннага яқин узум етказиб бериш учун курашяпдилар.

Ҳ. АҲМЕДОВ.

„ОҚ ОЛТИН“ ХИРМОНЛАРИ

Деҳқоннинг шу кунлардаги ғайрати ҳар қачонгидан ҳам зўр. У бутун йил бўйи тер тўкиб, ундирган қимматбаҳо дурини ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиб-териб олиш ҳаракатида.

Бепоён далаларга чиқсангиз, чинакам меҳнат нашъасини ҳис этасиз. Мардлар майдонда жонбозлик кўрсатиб ишлашаяпти. Ҳормас-толмас дала гвардиячиларининг, белни маҳкам боғлаган, пешонани қаттиқ тангиган азамат йигитлар, чевар қизларнинг бетиним ҳаракати, ғайрат-шижоати ва саховати туфайли ҳамма ерда «оқ олтин» хирмонлари бунёд этиляпти. Бепоён далалардан Ватан омборлари томон ошиқаётган «оқ олтин» карвонларининг кети кўринмайди. Далаларда ҳозирги ҳаёт ана шундай қайноқ, ана шундай жўшқин!

Бўка пахта тайёрлаш пунктига кириб борганимизда қуёш ботаётган эди. Катта дарвозадан бирин-кетин кириб келаётган прицепли тракторлар пункт ҳовлисини лиқ тўлдириб юборибди. Тарозибон Тақсим Мусаевнинг қўли-қўлига тегмайди.

— Қайси колхоздан?

— «Ленин йўли»дан.

— Уч ярим тонна. Барака топ, азамат!

— Раҳмат.

Тракторчи моторни ёқиб, прицепларни янги бунт қад кўтараётган майдонча томон олиб кетади.

Лаборантка Ойсара билан Фариданинг ҳам вақти зиқ. Кетма-кет келиб турган прицеплардан бироз-бироз намуна олиб, сортини аниқлаб беришаяпти. Биринчи сорт пахта кўп келгани сайин уларнинг чеҳрасига табассум югуради. Лаборантка «пахтангиз биринчи сортли» дейишганда тракторчи ҳам ич-ичидан бир қувониб қўяди...

Пункт мудири Зиёд Маматқулов билан бунт уйилаётган жойга бордик. Навбатдаги прицеп келгач, транспортёр ишга тушириб юборилди. Прицепдан ағдарилган «оқ олтин» терак бўйи кўтарилган бунтнинг тепасига қараб оқа бошлади. У ерда Собир Миржумаев, Эсон Каримов, Мусо Абдуқаҳҳоров, Мадолим Каримов сингари пешқадам ишчилар тушган пахтани пешма-пеш жойлаб туришибди.

— Ҳозир деҳқонлар учун ҳам, бизлар учун ҳам долзарб дамлар, — деди Зиёд ака, — мана шу ишчиларимиз ҳар куни нормани уч-тўрт баравар ошириб бажаришаяпти.

Пункт мудири билан бу йил мўлжалланаётган ишлар ҳақида суҳбатлашдик. Бу пунктга райондаги «Ленин йўли», Карл Маркс номли колхозлар, 2-«Пискент» совхозининг 4-бўлими деҳқонлари «оқ олтин» жўнатишаётган экан. План бўйича 6880 тонна пахта қабул қилиб олиниши керак. Ҳозиргача бунтларга уйилган «оқ олтин» олти минг тоннага яқинлашиб қолди. Пункт ҳовлисида ҳар бири тоғни эслатувчи ўн саккизта пахта бунти сервиқор қад кўтариб турибди.

Бу пункт худди шу ерга жойлашган пахта тозалаш заводига қарашли. Завод меҳнаткашлари деҳқонлар юбораётган пахтани пешма-пеш қайта ишлаб, аъло сифатли тола тайёрламоқдалар ва уни мамлакатимиз тўқимачиларига жўнатмоқдалар.

Хирмонингиз баракали бўлсин, азиз пахтакорлар!

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.

Суратда: янги «оқ олтин» бунти қад кўтаряпти.
А. Абалян фотолари.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

БУНЁДКОРЛАР

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 51 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Чақириқлари барча меҳнаткашлар қатори қурувчиларни ҳам янги ғалабаларга чорламоқда. Улар объектларни муддатидан илгари фойдаланишга топширишга интилишяпти. Шунинг учун ҳам пойтахтимизда уй тўйлари кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Кўплаб маданий-маиший муассаса бинолари бирин-кетин ишга туширмоқда.

Шу кунларда «Средазтрансстрой»нинг 209-қурилиш бошқармаси коллективи қувонарли меҳнат зафарларини қўлга киритмоқда.

Улар пойтахтимиз дарвозаси — Вокзал майдонини 800 квадрат метрга кенгайтириб, қўшимча сақлаш камераси, кутиш зали, ер ости йўллари, 5 қаватли маъмурий бинони муддатидан олдин битказишга астойдил интилмоқдалар. Кутиш залида йўловчиларга анча қулайликлар яратилади.

Зал соатига 2 минг киши келиб-кетишига мўлжалланган.

Валентина Павлова, Саҳобиддин Ҳусниддинов ва Сафар Бобожонов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар мусобақада доимо ғолиб чиқмоқдалар, кунлик нормаларини икки ҳиссага етказиб адо этмоқдалар. Улардан намуна олаётган ўртоқ Андрей Ивашин бошлиқ монтажчилар бригадаси ҳам илғорликка интилмоқда.

11-«Висотстрой» трестининг 69-қурилиш бошқармаси азаматлари эса область ижроия комитети биносини жадал қуришмоқда. Объектда Мухтор Ҳабибуллаев бошлиқ комплекс бригада фидокорона ишламоқда.

Шу кунларда бино пойдевори қурилиши қизғин олиб борилаяпти. Арматурачи Лигай Константин арматураларни абжирлик билан улаяпти. Валерий Мартинов уларни пайванд қилиш билан банд. Станислав Прокудин бошлиқ дурадгорлар эса қолип ва тўсиқ ясашяпти.

— Бинокорларимиз, — дейди участка бошлиғи ўртоқ Қ. Махамадалиев, — доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан социалистик мусобақани кенг қизитиб юбордилар. Қурилиш маданиятига алоҳида эътибор беряпмиз. Ўтган ойда пландан ташқари 8 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга муваффақ бўлдик. Бинони муддатидан олдин — келгуси йилнинг 7 ноябригача топширишга ҳаракат қиляпмиз.

Пойтахтимизнинг Муқимий кўчасида янги қад кўтараётган беш қаватли бинога кўзингиз тушгандир. Уни бунёд этаётган бинокорлар яқинда ҳар бири 50 квартирали 3-ва 4-уйларни фойдаланишга топширган эдилар. Шу кунларда 106 квартирага мўлжалланган бинода иш олиб боришмоқда. Объектда 35 бинокор фидокорона меҳнат қилмоқда. Ғишт терувчи Собир Орипов, арматурачи Арим Навоян, сувоқчи Николай Останковлар кунлик нормаларини 130—140 процентдан адо этиб, мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Қурилиш участкаларида меҳнат жабҳаси тобора кенгайиб бормоқда.

Х. САМАДОВ,
С. МАТЧОНОВ,
А. НУРБОБОЕВ.

356.000 тонна пахта учун

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 24 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Пахта тайёрлаш		Машина терими	
	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Юқори Чирчиқ	1,40	94,92	0,54	151,95
Оққўрғон	1,39	88,18	1,03	95,43
Бўка	1,69	86,32	1,42	92,18
Ўрта Чирчиқ	1,67	82,17	0,99	93,70
Бекобод	1,57	75,73	1,57	81,13
Янгийўл	1,58	68,85	1,65	69,67
Оржоникидзе	1,87	52,43	0,90	76,10
Область бўйича:	1,57	81,06	1,27	90,51

ҲАММА ПАХТА МАШИНАЛАРДА ТЕРИБ ОЛИНДИ

Улуғ Октябрь байрамини меҳнат ғалабалари билан нишонлаш учун курашаётган Оққўрғон районидаги «Заря коммунизма» колхози йиғим-теримда областимизда олдинги сафда кетаяпти.

Бунга асосий сабаб шу бўлдики, колхоздаги ҳамма участка ва звеноларда терим ишлари план бажарилгандан кейин ҳам бўшаштирилгани йўқ. Кўпгина участка ва звеноларда мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топшириш қизғин кетаяпти.

Колхознинг Даврон Юсупов бошлиқ участкаси деҳқонлари 140 гектар ердан 402 тонна пахта топшириб, давлат планини анча ошириб бажардилар. Шуниси қувончлики пландаги ҳосилнинг ҳаммаси «зангори кема»лар ёрдами билан териб олинди.

К. АБДУЛЛАЕВ.

ИЛҒОРЛИК САРИ ДАДИЛ ҚАДАМ

ТУЙТЕПА. (Телефон орқали олинди). Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли ва «Партия XXII съезди» колхозлари бир-бирлари билан қўни-қўшни, ерлари-ерларига туташ. Бир ариқдан сув ичишади. Терешкова номли колхоз кейинги йилларда ҳосилдорликни оширишда пахтачиликни механизациялаштиришда дадил одим ташлаб пешқадамлар сафига чиқиб олди. Унинг қўшниси «Партия XXII съезди» колхози ҳам олға томон дадил интилмоқда. Бундан 4—5 йил илгари бу колхоз камҳосилли хўжаликлар ҳисобида эди. Ўтган йили ана шу қолоқликдан чиқиб олиб, колхоз пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажарди. Ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштирди.

Эришилган бу муваффақият қишлоқ аҳлини яна ҳам ғайратлантириб юборди. Колхозчилар энди пешқадамлар сафидан ўрин олиш учун астойдил курашдилар. Беш йилликнинг учинчи йилида ҳар бир киши фидокорона меҳнат қилди. Ғўзаларнинг серҳосил бўлиб ўсиши учун курашди. Улар бу курашда яхши натижаларга эришдилар. Колхознинг барча майдонларида пахтадан мўл ҳосил етиштирди. Механизаторлар ва колхозчилар пешона тери тўкиб бунёд этилган «оқ олтин»ни нобуд қилмай тез фурсатда йиғиштириб олиш тадбирларини кўрдилар. Кун сайин колхоз даласидан йиллик планнинг 3—4, ҳатто беш проценти миқдорида пахта қабул пунктига келиб турди. Бундан бир неча кун илгари колхоз аъзолари меҳнатда эришган ғалабаларини якунлаб рапортга имзо чекдилар. 1476 тонна ўрнига 1647,5 тонна пахта топширдилар. План 111 процентдан ошириб бажарилди.

Механизаторлар эришган ютуқ бундан ҳам қувончли. Улар машина терими планини 113 процент адо этдилар. Пешқадам звено бошлиқларидан Малик Исмоилов, Садриддин Нуриддинов ва шуларга ўхшаш азаматлар ўз машиналари билан 80—100 тоннага етказиб пахта тердилар.

Колхоз далаларида ҳали пахта кўп. Колхозчилар пландан ташқари 580 тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Деҳқонлар ана шу мажбуриятларни бажариб хўжаликни пешқадамлар сафига олиб чиқиш учун зўр ғайрат кўрсатиб фидокорона меҳнат қилаётирлар.

— Пахтакорларимиз, — дейди колхоз раиси Убайдулла Абдуллаев, — ҳосилни сира нобуд қилмай тез фурсатда йиғиб-териб оладилар ва келгуси йил учун тайёргарлик ишларини ҳам кўриб қўядилар.

А. Н. КОСИГИН М. КОЙВИСТО БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 23 октябрда Кремлда Финляндия Республикасининг Бош министри Мауно Койвистони қабул қилди.

А. Н. Косигин билан М. Койвисто ўртасида бўлиб ўтган дўстона суҳбат вақтида ҳар иккала томон Совет-Финляндия муносабатларининг ҳолатидан мамнун эканликларини изҳор қилдилар ва шу муносабатларни янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилдилар. Иккала томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар хусусида ҳам фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

ГРАФИКДАГИДАН ИЛДАМ

Байрамолди мусобақасини тобора кучайтираётган цехимиз коллективи кундан-кунга қувонарли ютуққа эришмоқда. Иш вақтининг ҳар дақиқасидан самарали фойдаланилаётганлиги туфайли, меҳнат унумдорлиги ошмоқда.

Ўтган ойда меҳнатсевар коллективимиз 1800 та машинага деталлар етказиб берган эди. Бу ойда ҳам графикда белгилангандан анча ортиқ деталь тайёрлашга интилмоқда. Ишчиларимиз бу ойда 2 мингта машинага деталь тайёрлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Партиямизнинг Октябрь Чақириқлари меҳнатсеварларимиз ғайратига ғайрат қўшяпти. Мусобақа ғоят кенг тус олиб кетди. Кўпгина илғорларимиз кунлик нормаларини муттасил ортиғи билан бажаришяпти. Орифхўжаев, Қаюмов, Абдурасулов каби олиҳиммат токарларимиз шулар жумласидандир.

Биз, зиммага олган мажбуриятни муддатидан илгари адо этиш учун куч-тажрибамизни бундан буён ҳам аямаймиз.

С. ТЎЛАЕВ,
Ўзбекистон трактор-йиғув заводи 1-механика цехининг бошлиғи.

ИЛМИЙ ТАШКИЛОТЛАР ИШЛАРИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ҲАМДА ФАН ВА ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИДАН ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ФОЙДАЛАНИШНИ ТЕЗЛАШТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

Министрликлар ва идоралар, иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига илмий-техника маълумотларига асосланган ҳолда корхоналар ва ишлаб чиқариш лойиҳаларини ишлаб чиқишни узоқ муддатга мўлжалланган перспективалари, шунингдек, келажакдаги машиналар ва асбоб-ускуналар моделларини назарда тутиб ташкил этиш таклиф қилинди. Бунда меҳнат унумдорлигини ҳозирги даражадан бир неча баравар ошириш имконини берадиган сифат жиҳатидан янги технологик жараёнларга ўтиш учун зарур илмий ва техника имкониятини яратиб бериш назарда тутилади. Лойиҳалаштирилаётган корхоналар фойдаланишга топшириш вақтида ўзларининг техника-иктисодий кўрсаткичлари ва чиқариладиган маҳсулотининг техника даражасига кўра мамлакатимиздаги ва чет эллардаги шу хилдаги мавжуд корхоналардан анча юқори бўлиши керак.

Фан ва техникани давлат йўли билан планлаштиришнинг асосий формаси мамлакат экономикасини ривожлантириш вазифалари ҳамда фан ва техниканинг келажакдаги асосий йўналишларига мувофиқ равишда ишлаб чиқиладиган беш йиллик пландир. Фан ва техникани ривожлантиришнинг асосий йўналишлари, шунингдек асосий илмий-техника проблемалари бўйича таклифлар СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитети томонидан СССР Фанлар академияси билан биргаликда, министрликлар ва идоралар, иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари ва илмий-техника жамиятлари иштирокида ишлаб чиқилади. Бу таклифларда халқ хўжалигининг планлаштирилаётган даврнинг охирида эришиш назарда тутилган турли тармоқлари техника тараққиётининг даражаси, шунингдек, илмий-техника имкониятини барпо этиш учун зарур бўлган энг муҳим илмий тадқиқотлар ва ишлар белгиланади.

Асосий илмий-техника проблемаларини ҳал қилиш планларининг бош мазмуни қуйидагича бўлмоғи лозим:

— саноат ишлаб чиқариши, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, транспорт, коммунал хўжалиги учун янги юқори унумли машина ва асбоб-ускуналар, шунингдек ишлаб чиқариш процессларини механизациялаштириш ва автоматлаштиришнинг самарали воситалари, янги, янада тежамли материаллар яратиш ва уларни ўзлаштириш;

— хом ашё ва материаллардан комплекс фойдаланишни, маҳсулот сифатини яхшилашни, меҳнат ва моддий харажатларни камайтиришни, меҳнат унумдорлигини оширишни ва меҳнат шароитини яхшилашни таъминлайдиган ишлаб чиқаришнинг юқори даражада самарали технологик процессларини яратиш ва ўзлаштириш;

— ишлаб чиқаришни ташкил этиш, ишлаб чиқаришни бошқариш ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш методларини янада такомиллаштириш корхоналарда, бирлашмаларда, министрликларда ва идораларда математик методларни, электрон-ҳисоблаш ва бошқарувчи машиналарини қўллашга асосланган технология процессларини бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини яратиш ва ўзлаштириш;

— қурилиш, архитектура, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш соҳасидаги проблемаларни ҳал қилиш. Илмий ва техника раҳбарлигини яхшилаш учун зарур бўлган ҳолларда асосий илмий-техника проблемалари бўйича бош ташкилотлар, шунингдек, проблеманинг муайян қисмини ҳал қилиш учун масъулиятли бўлган етакчи олимлар, мутахассислар ва уларнинг ўринбосарлари орасидан илмий раҳбарлар ёки бош конструкторлар тайинланади.

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат беш йиллик планининг таркибий қисми бўлган илмий-тадқиқот ишлари беш йиллик планидан ташқари асосий илмий-техника проблемаларини ҳал қилиш бўйича координациялаштирувчи планлар ҳамда халқ хўжалигида янги техника ва технологияни қўлланишнинг йиллик планлари ишлаб чиқилади. Шунингдек, тармоқлар бўйича ва республика илмий-тадқиқот ишлари беш йиллик ва бир йиллик планлари ҳамда ишлаб чиқаришда фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш беш йиллик ва бир йиллик планлари ҳамда ҳар бир илмий муассаса ва корхона учун шундай планлар тузиш зарур деб топилди.

Асосий илмий-техника проблемаларини ҳал қилиш бўйича координация планлари тадқиқотлардан бошлаб, халқ хўжалигида уларнинг натижаларидан амалда фойдаланишгача бўлган ишлар, шунингдек, ижрочилар ўртасидаги бу ишларни бир-бири билан боғлаб олиб бориш ишларининг бутун комплексини ўз ичига олмоғи керак. СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига координация планларида назарда тутилган ишларни зарур пул ва моддий-техника ресурслари билан биринчи навбатда таъминлаш таклиф этилди. СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитетига шу планларнинг бажарилиши устидан назорат қилиб туриш вазифаси юклатилди.

СССР министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига ўз ихтиёрларида бюджет маблағлари ҳажмининг 2 процентигача бўлган миқдорда илмий-тадқиқот ишларига бўладиган умумий харажатлар доирасида тақсимланмаган резерв қолдириш ҳуқуқи берилди. Бу маблағлардан илмий-техника тадқиқотларининг энг муҳим йўналишларини кучайтириш мақсадида фойдаланилади. СССР Министрлар Совети Фан ва техника бўйича давлат комитетига министрликлар ва идоралар билан келишиб, иш ҳақи фондини қўшган ҳолда илмий-тадқиқот ишларига харажатлар ҳажмини қайта тақсимлаш ҳуқуқи берилди.

СССР Фанлар академияси, иттифоқчи республикалар фанлар академиялари, тармоқ академиялари, бир қатор министрликлар ва комитетларнинг илмий-тадқиқот муассасаларига буюртмачилар билан шартномалар бўйича белгиланган халқ хўжалик планларидан ташқари илмий-тадқиқот ишларини бажаришга рухсат этилди.

СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитетига СССР Госпланига, СССР Марказий статистика бошқармасига, СССР Молия министрлигига ва СССР Фанлар академиясига фан ва техникани ривожлантиришнинг планли, статистик ва учёт кўрсаткичлари системасини ишлаб чиқиш вазифаси топширилди. Бу система фан, техника тадқиқотларидан фойдаланишнинг амалдаги иқтисодий самарадорлигига баҳо бериш ва халқ хўжалиги тармоқларидаги техника сиёсатини тўғри белгилаш имконини беради.

Қарорда илмий-техника соҳасида кенг мусобақани авж олдириш, энг муҳим илмий ва техника проблемаларини ҳал қилишда монополиянинг бўлишига йўл қўймаслик чоралари белгиланган. Шу мақсадда министрликлар ва идораларга, иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига, СССР Фанлар академиясига ва тармоқлар бўйича фанлар академияларига зарур ҳолларда тадқиқот ишларини, шунингдек лойиҳалаш, конструкторлик ва технология ишларини бажаришни бир неча турли йўллар билан иш кўрувчи бир неча ташкилотларга топшириш таклиф этилди. Шундай қилиб, тадқиқотлар ва конструкторлик-технология ишларини бошлаш заҳотиёқ энг яхши илмий, техникавий ва иқтисодий йўлларини танлаб олиш имконияти туғилади. Муҳимлиги жиҳатидан алоҳида аҳамиятга эга бўлган вазифаларни бажараётганда тадқиқот ишларини ишлаб чиқаришда ўзлаштириш учун қиёслаш ва танлаб олиш мақсадида тажриба намуналарини тайёрлаш босқичига етказмоқ керак.

Тармоқ илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотлари ва корхоналарнинг умум илмий профилдаги ва олий ўқув юртларида олиб бориладиган энг муҳим ишларда қатнашишини кенг йўлга қўйиш таклиф этилади. Бу ишда уларнинг қатнашуви шундай бўлиши кераки, илмий-техника ишларини бажаришда давомийлик, ишлаб чиқаришда фойдаланишгача бўлган узлуксизлик таъминлансин. Энг муҳим илмий-тадқиқот, тажриба-конструкторлик ва технологик ишларнинг натижалари амалга ошириладиган корхоналар ва қурилишларни олдиндан белгилаб қўймоқ керак. Бу ҳол корхоналар ва қурилиш ташкилотларига (биргаликда автор бўлиш ҳуқуқи асосида) илмий муассасалар билан биргаликда техника ҳужжатларини ўз вақтида ишлаб чиқиш, корхонани янги техникани ўзлаштиришга тайёрлаш имконини беради.

СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитети СССР министрликлари ва идоралари иштироки билан СССР Госплани билан келишиб асбоб-ускуналарнинг янги турлари намуналарини синовдан ўтказиш тартиби тўғрисида типовой низом ишлаб чиқмоғи лозим.

Министрликлар, идоралар раҳбарларига маҳсулот янги намуналарини чиқариш ва технологик процессларни ишлаб чиқиш бўйича белгиланган планларнинг бажарилиши учун корхоналар, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларининг масъулиятини ошириш таклиф этилди. СССР Министрлар Советининг Меҳнат ва иш ҳақи масалалари бўйича давлат комитети СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитети, СССР Госплани ва тегишли министрликлар ва идоралар иштироки билан корхоналар, илмий муассасаларни қўшимча равишда иқтисодий жиҳатдан рағбатлантириш ҳақида ва бу ташкилотларда ишловчи ходимларни янги техникани ўзлаштиришни тезлаштирганликлари учун моддий рағбатлантириш ҳақида, шунингдек, маҳсулот янги турларини ва технология процессларини ишлаб чиқиш ва ўзлаштириш топшириқларини белгиланган муддатда бажармаётган корхоналар, илмий ва лойиҳалаш ташкилотлари масъулияти тўғрисида таклифлар ишлаб чиқади.

СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига илмий-тадқиқот, лойиҳалаш-конструкторлик ва технологик ташкилотлари ҳамда саноат корхоналарининг Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши аъзолари бўлган мамлакатларнинг тегишли ташкилотлари ва корхоналари билан ҳамкорлигини кенгайтириш таклиф этилди.

Чет элдан саноат буюмлари янги турларига, техника процессларига лицензия ёки техникавий ҳужжат олинган тақдирда министрликлар ва идоралар ўзларига қарам бўлган ташкилотлар ва корхоналарда худди шундай ишларнинг қилинишига йўл қўймасликлари керак, ёки бундай иш қилина бошлаганда ўз вақтида тўхтатиб қўйишлари керак. Чет элдан олинадиган лицензия ва техника ҳужжатларидан тегишли буюмлар, материаллар, технологик процессларнинг янада юксак техника даражасига эришишига асос сифатида фойдаланмоқ зарур.

Министрликлар ва идоралар, СССР Фанлар академияси, тармоқ фанлари академияларига умумилмий йўналишдаги институтлар ва олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот, лойиҳалаш, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ташкилотларига илмий-техника йўналишининг асосий йўлларини аниқ белгилаб олиш топширилди. Бу ташкилотлар илмий-техника тараққиётининг муайян босқичлари учун жавобгардирлар. Шартномалар ва буюртмаларда кўзда тутилган техника-иқтисодий кўрсаткичларни таъминлай олмаган илмий муассасалар буюртмачининг талабига кўра, лойиҳа ва ҳужжатларга қисқа муддат ичида ўз пуллари ва кучлари билан зарур тузатишларни киритмоқлари керак. Хўжалик шартномалари (ёки буюртмалар) бўйича бажарилган ишнинг сифати ва муддатлари юзасидан моддий жавобгарлик илмий-тадқиқот ташкилотлари учун ҳам тааллуқли қилиб қўйилди.

СССР ва иттифоқдош республикалар министрликлари ва идоралари, СССР Фанлар академияси, фан тармоқлари академиялари ҳамда иттифоқдош республикалар фанлар академиялари зиммасига кам деганда уч йилда бир марта ўз қарамоқларидаги илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ташкилотларининг, шу жумладан олий ўқув юртларидаги илмий бўлимларнинг фаолиятини баҳолаб бориш топширилди. Уларнинг фаолиятига баҳо берганда тавсия этилган ва амалга оширилган илмий ва техникавий таклифларнинг янгилиги, истиқболи ва сони диққат марказида бўлади, тугалланган ва амалга оширилган ишлар шарофати билан халқ хўжалиги кўрган умумий иқтисодий самара, Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш ташкилотлари билан ҳамкорлиги юзасидан олинган мажбуриятларнинг бажарилиши диққат марказида бўлади. Бундан ташқари институтларнинг ходимлари амалга оширган кашфиётлар ва ихтироларнинг сони ҳамда аҳамияти ташкилотлар ёки айрим ходимлар тавсия этиб, чет элларга сотилган лицензиялар миқдори эътиборга олинади.

Институтлар фаолиятига берилган баҳо якунларига қараб уларни яна ҳам кенгайтириш тўғрисида, бу коллективларни министрликлар ва идораларнинг марказлаштирилган мукофот фондларидан қўшимча тарзда моддий жиҳатдан рағбатлантириш тўғрисида қарорлар қабул қилинади. Агар илмий муассасалар ўз зиммаларидаги вазифаларни бажара олмаётган бўлсалар, улар фаолиятининг йўналиши ўзгартирилиши мумкин, айрим ҳолларда эса институт, ташкилотнинг раҳбарлигини мустаҳкамлаш ҳақида ёки белгиланган тартибда уни ёпиш ҳақида қарор қабул қилинади.

Министрликлар ва идоралар иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига шу яқин орада илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ташкилотларини яна ҳам тартибга солиш тармоқ соҳасида иш кўраётган муассасалар фаолиятини ишлаб чиқаришга яқинлаштириш, бир хил иш қилаётган майда ташкилотларни йириклаштириш ва кам самара бераётган ташкилотларни тугатиш, ана шу ташкилотларда бошқарув аппарати учун сарф бўлаётган харажатларни камайтириш таклиф этилди. Мамлакатнинг иқтисодий районларида илмий ташкилотларни жойлаштиришнинг рационал схемасини халқ хўжалигининг турли тармоқларини келажакда ривожланишини кўзда тутиб ишлаб чиқиш вазифаси турибди.

СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига зарур ҳолларда илмий-тадқиқот лойиҳалаш-конструкторлик ва технологик ишларни бажарадиган комплекс илмий муассасаларни, таркибида лойиҳалаш-конструкторлик ва технологик бўлинмалар ҳамда саноат корхоналари бўлган илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари; хўжалик ҳисобида ишлайдиган махсус ишлаб чиқариш техника бирлашмалари; йирик саноат корхоналари таркибида илмий-тадқиқот институтлари тузиш тавсия этилди.

Саноат министрликлари раҳбарларига мустақил тарзда янги буюмлар, материаллар ва технологик жараёнларни тайёрлаётган конструкторлик, технологик бўлимларни ва тадқиқот лабораторияларини йириклаштириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш таклиф этилди, уларга бевосита министрликка бўйсунадиган илмий-тадқиқот, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ташкилотларини корхоналар қарамоғига ўтказиш тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқиш ва ҳал этиш топширилди.

СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитетига министрликлар, идоралар ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг таклифлари билан етакчи корхоналарнинг тадқиқот лабораторияларини илмий муассасалар қаторига киритиш ҳуқуқи берилди. Корхоналар ва ташкилотлар раҳбарларига илмий даражаси бўлган ва ишлаб чиқаришда ўз ихтисоси бўйича ишлаётган мутахассисларга институтларнинг илмий ходимлари учун кўзда тутилган маошларни белгилаш ҳуқуқи берилди.

1969 йилдан бошлаб илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, лойиҳалаш-конструкторлик, технологик ташкилотлар ҳамда олий ўқув юртларининг илмий-тадқиқот бўлинмаларида ходимларининг аттестацияси ўтказилади. Булар қаторига конкурсдан ўтиб, муайян лавозимларда ишлаб турган илмий ходимлар, маъмурий бошқариш аппарати ходимлари ҳамда хизмат кўрсатувчи кичик ходимлар кирмайди. Аттестация вақти-вақти билан, уч йилда бир марта юқори малакали олимлар, партия ва касаба союз ташкилотларининг вакиллари кирган аттестация комиссияси томонидан ўтказилади. Аттестация натижаларига кўра, муассасаларнинг раҳбарлари ишда эришган ютуқлари учун айрим ходимларни рағбатлантириш ёки зарур ҳолларда ишлаб турган лавозимларига муносиб бўлмаган шахсларни ишдан бўшатиш ёки пастроқ лавозимга қўйиш тўғрисида қарор қабул қиладилар. Аттестация натижаларига кўра, эгаллаб турган лавозимига муносиб деб топилмаган шахсларни ишдан бўшатиш ва ўз лавозимига қайтадан қўйиш тўғрисидаги меҳнатга оид низолар амалда бўлган тартибга кўра қараб чиқилади.

СССР Министрлар Советининг Фан ва техника бўйича давлат комитети ва СССР Госстройига ВЦСПС билан келишиб аттестация тартиби ҳақидаги низомни тасдиқлаш топширилди. Аттестация тартиби ҳақидаги низомни амалга ошираётганда ҳар бир ходимнинг фаолиятига холисона баҳо берилиши керак.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорида яқин 3—4 йил ичида илмий-тадқикот институтлари, олий ўқув юртлари ва корхоналарни энг зарур тажриба ускуналари, стендлар, илмий ва инженерлик меҳнатини механизациялаш воситалари билан жиҳозлаш бўйича тадбирлар белгиланган. 1972 йилга келиб асосий тажриба базаларининг қуввати шу даражага етадики, илмий-тадқиқот ва конструкторлик ишларининг натижаларини узоғи билан бир йил ичида текшириб кўриш мумкин бўлиб қолади. Қишлоқ хўжалигида тажриба базаси қишлоқ хўжалик экинларининг янги навларини етиштириш, қишлоқ хўжалик молларининг янги зотларини етиштириш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш технологиясини такомиллаштиришни кўзлаб мустаҳкамланади ва кенгайтирилади. Тажриба ускуналарини қуриш ва монтажлаш учун маблағ ажратиш ҳамда уларни биринчи навбатда материаллар ҳамда асосий ва комплект ускуналар билан таъминлаш тартиби белгилаб қўйилди.

СССР Госпланига, СССР министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига тажриба учун қурилган ускуналарда саноат маҳсулоти чиқаришни планлаштирмаслик таклиф этилади. Янги саноат корхоналарининг лойиҳасида биринчи галда тажриба лабораториялари, тажриба цехлари ва стендлари қуриш ва ишга тушириш кўзда тутилсинки, бу лаборатория ва цехлар янги буюмларни татқиқ этиш ва синаш учун зарурдир.

Шу нарса зарур деб топилдики, илмий-тадқиқот муассасалари, олий ўқув юртларининг ва саноат корхоналарининг илмий бўлинмалари коллективларини, шунингдек, ана шу жойларда ишлаётган ходимларни моддий рағбатлантириш халқ хўжалигида илмий-техника ишлари ва янги техникани жорий этишдан келаётган нафга, амалда қўлга киритилаётган иқтисодий самарага чамбарчас боғлиқ қилиб қўйилди. Иқтисодий стимул ва моддий рағбатлантиришнинг янги системаси 1969 йилнинг 1 январидан бошлаб тажриба тариқасида электротехника саноати министрлигининг илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик ва технология ташкилотларида ҳамда корхоналарида жорий этила бошлайди. Ана шу масала юзасидан СССР Министрлар Совети махсус қарор қабул қилди. 1969 йилдан бошлаб электротехника саноати министрлигида илмий-тадқиқот, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ишлари ҳажмини ишлаб чиқарилиши мўлжалланаётган товар маҳсулот ҳажмига қараб белгилаб қўйиладиган бўлади. Бу ишлар планда кўзда тутилган фойдадан ажратма негизида бунёд этиладиган фан ва техника тараққиёти ягона фондидан маблағ билан таъминланади. Планда кўзда тутилган фойда тармоқ бўйича техника тараққиёти ҳамда министрликка қарашли корхоналар ва ташкилотлар хўжалик фаолияти туфайли юзага келади.

Зарур тажриба тўплаш мақсадида СССР саноат министрликлари ва СССР қишлоқ хўжалик министрлигига 1969 йилда 1—3 илмий-тадқиқот институти ёки лойиҳалаш конструкторлик ташкилотини иқтисодий стимул ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказишга рухсат этилди.

СССР Госплани ҳузуридаги нарх-наво давлат комитетига 3 ой муддат ичида янги буюмларга (материалларга) нарх-наво қўйиш методикасини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш топширилди. Бу методикада шу нарса кўзда тутилиши кераки, янги буюмлардан фойдаланиш туфайли халқ хўжалигида ҳосил бўладиган қўшимча даромаднинг бир қисми саноат корхоналари қўлида қолади ва бу даромаднинг муайян бўлагини корхоналар хўжалик шартномасига мувофиқ тарзда авторлик мукофоти тариқасида янги техникани яратишда қатнашган илмий-тадқиқот институтлари, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ташкилотлари ҳамда олий ўқув юртларига берилади. Шунингдек, бу методикада узоқ вақтдан бери ишлаб чиқарилаётган ҳамда техника-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича эскириб қолган маҳсулот нархини камайтириш тартиби ҳам белгилаб олиниши керак.

Иқтисодий стимул ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтган илмий-тадқиқот институтлари, лойиҳа-конструкторлик ва технология ташкилотларида ходимларни мукофотламоқ учун моддий рағбатлантириш фонди тузилади ҳамда асосан фойдадан ажратмалар ҳисобига бунёд этиладиган социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қуриш фонди бўлади. Бу фондни маблағ билан таъминловчи фойда эса корхоналарда янги илмий ва техникавий янгиликларни жорий этиш туфайли маҳсулот таннархининг арзонлашуви натижасида, шунингдек, буюмларнинг янги турларига нарх-наво қўйиш пайтида рўёбга чиққан қўшимча фойдадан ташкил топади. Янгича ишлашга ўтмаган институтлар ва ташкилотларда эса моддий рағбатлантириш фонди амалдаги қонун-қоидаларга кўра, мукофот маблағлари негизида тузилади.

Ҳамма илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик ва технология институтларида ташкилотни ривожлантириш фонди бунёд этилади. Бу фонд маблағлари капитал қурилишларни маблағ билан таъминлашда ҳамда бу ташкилотларни муттасил тарзда илмий ускуналар, приборлар ва материаллар билан жиҳозлаш ва ишларнинг сифатини яхшилаш учун хизмат қилади. Бу фонд институтлар хўжалик шартномалари ёки министрлик доирасидаги буюртмаларни бажаришлари натижасида вужудга келган жамғарма маблағларидан, шунингдек ихтироларга лицензияларни сотишдан келган маблағлардан таркиб топади. Қарорда таъкидлаб ўтиладики, ҳамма фондларнинг фойдаланилмай қолган маблағлари келгуси йилга ўтади ва бу маблағлар илмий ташкилот ихтиёридан олиб қўйилмайди.

Йиллик планларда илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик ва технологик ишлар учун моддий-техника ресурслари ажратиш, шунингдек, корхоналар, илмий ташкилотлар ҳамда олий ўқув юртлари лабораториялари ва тажриба базаларига моддий техника ресурслари ажратиш алоҳида модда қилиб ёзиб қўйилиши керак. Институтлар, лойиҳа-конструкторлик ва технология ташкилотларининг раҳбарларига ҳамда олий ўқув юртларининг ректорларига илмий-тадқиқот ва тажриба ишлари учун ўзаро приборлар, материаллар, ярим фабрикатлар ҳамда тайёр буюмлар алмашишга рухсат этилди. Бунинг учун юқори ташкилотларнинг розилиги зарур эмас. Лекин улар кейинчалик бундан хабардор қилиниши керак. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Стандартлар, мезон ва ўлчов приборлари комитетига илмий муассасалар, корхоналар ва олий ўқув юртлари учун ўлчов воситаларини ижарага бериш тавсия этилди. СССР Химия саноати министрлигига илмий муассасаларнинг энг зарур эҳтиёжларини абонементлар бўйича айрим реактивлар, жуда зарур моддалар ва биохимик препаратларга бўлган эҳтиёжини қондириш топширилди. СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитетига СССР Госплани, СССР Госстройи, СССР Фанлар академияси, СССР Молия министрлиги билан ҳамкорликда ҳамда министрликлар ва идоралар иштироки билан олти ой ичида илмий-тадқиқот институтлари лойиҳа-конструкторлик ва технология ташкилотлари тўғрисида умумий низомни ишлаб чиқиш юзасидан топшириқ берилди. Бу умумий низомда ўз зиммасига юкланган вазифаларни бажариш юзасидан институтлар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги акс этиши керак. Ана шу органлар яна Намунавий низомни ҳам ишлаб чиқишлари керакки, унда илмий-тадқиқот, тажриба-конструкторлик ва технологик буюртмалар бажариш юзасидан хўжалик шартномалари тузиш ва министрликлар доирасида буюртмалар бериш тартиби ёзиб қўйилади. Ана шу органлар шунингдек, Умумий Низомни ҳам тайёрлайди. Бу Низомда тугалланган илмий-тадқиқот ишларини қабул қилиш ва баҳолаш тартиби акс этади.

СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Фанлар академиясига ва тармоқ бўйича фанлар академияларига ана шу қарорга мувофиқ тарзда ўз қарамоқларидаги илмий лойиҳалаш-конструкторлик, технология ташкилотларида ҳамда олий ўқув юртларидаги илмий-тадқиқот бўлинмаларида ишларнинг самарасини кўтариш учун тадбирлар белгилаш топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг эътиборини илмий муассасалар иши самарасини анча кўтариш кераклигига, фан ва техника ютуқларидан фойдаланишдаги камчиликларни тезда тугатиш зарурлигига ва халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида техника тараққиётини янада жадаллаштиришга қаратадилар.

Ўртоқ Оқил Ажимуродов раҳбарлик қилаётган кончилар бригадаси аъзолари «Узбекуголь» трестининг 9-шахтаси пешқадамлари сафидан ўрин олиб келмоқда. Кончилар йил бошидан буён пландан ташқари 5 эшелон «қора олтин» қазиб чиқардилар. Суратда: бригада аъзоларидан (чапдан ўнгга) А. Худойқулов, М. Турғунбоев, А. Раҳмонов, бригадир О. Ажимуродов, И. Бойматов, Ш. Акимов, А. Витюков, И. Усмонхўжаев, К. Мўминов, Э. Чарухов, Б. Морозов ва А. Ғонбоев ўртоқлар.

В. ЛЕЙЗЕРОВИЧ фотоси. (ЎзТАГ).

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

Бекобод шаҳри лекторлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарликни кучайтириб юбордилар. «Билим» жамиятининг шаҳар бўлими юбилей олдидан қилинадиган ишлар режасини тузиб чиқди.

Мана шу режа асосида ҳозир шаҳар саноат корхоналари, қурилишлари, ўқув юртлари, мактаблар ва бошқа муассасаларда ўқилаётган лекцияларда В. И. Ленин назарий меросини кенг ва мукаммал тарғиб қилишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бунинг учун пропагандaнинг турли формаларидан фойдаланиляпти. Тематик кечалар, илмий конференциялар, семинарлар ўтказилиб турибди. Ҳозир шаҳарда «Лекторлик санъати мактаби» ишлаб турибди. Мактаб лекторлар маҳоратини ошириш, ленинча агитаторлик ва пропагандистлик услубини ўрганишга ёрдам беради.

Яқинда «Билим» жамияти шаҳар бўлимининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленум В. И. Лениннинг ҳаёти ва кўп қиррали фаолиятини кенг тарғиб этиш мақсадида жамият ҳузурида махсус секция тузишга қарор қилди.

А. ТОЖИБОЕВ.

МУЗЕЙГА СОВҒАЛАР

Ўзбекистон халқлари тарихи музейида бўлсангиз армуғон этилган экспонатлар учун бу ерда алоҳида экспозициялар ажратилганининг шоҳиди бўласиз.

Мана бу катта альбом ҳам эътиборингизни ўзига тортади. Устига «Эстониялик дўстларимиз совғаси» деб ёзиб қўйилган мазкур альбом улуғ доҳимиз В. И. Ленин ҳақида ҳикоя қилади. Унинг саҳифаларига ёпиштирилган репродукциялар эстониялик мўйқалам усталари ва ҳайкалтарошлари ижодига мансубдир.

Улуғ Лениннинг ёрқин сиймоси акс эттирилган бу репродукциялар ўзига хос композицияларга эга. Уларнинг бирида доҳийнинг ишчилар билан суҳбат қилаётгани акс эттирилса, иккинчисида ёрқин нутқ сўзлаётган пайти тасвирланган. Қисқаси, уларда Лениннинг бадиий образи ёрқин ифодаланган.

Гулдор ваза ҳам «Дўстлар совғалари» бўлимига қўйилган. Уни яқинда серқуёш республикамизга меҳмон бўлиб келган Вьетнам Демократик Республикаси делегацияси аъзолари музейга тортиқ этишди. Вьетнамлик азиз меҳмонлар музейда бўлганларида бу ерда намойиш қилиш учун турли расмларни ҳам қолдиришди. Булар ҳам экспозициядан муносиб ўрин олди.

ОЛМАЗОРДА

Куз. Ҳамма ерда тўкинчилик. Деҳқон йил бўйи қилган фидокорона меҳнатига якун ясаб ғалвирни сувдан кўтармоқда. Сабзавоткор далалардан ҳосилнинг сўнгги килограммларини йиғиштириб олмоқда. Пахтакорларнинг иши айниқса авжида. Улар «оқ олтин» хирмонини тобора юксакликка кўтармоқдалар.

Соҳибкорлар меҳнати ҳам боғларда ўзини кўз-кўз қилмоқда. Тонна-тонна олма, узумлар терилиб, тайёрлов пунктларига жўнатилади. «Дамачи» совхозининг бағри кенг боғларида ҳам иш қизғин.

Куни-кеча шу совхозининг олмазорларида бўлганимизда боғбонлар меҳнатига тан бердик. Катта-катта майдонлардаги олма тупларида шиғил-шиғил ҳосил қуёш нурларида товланиб ўзини кўз-кўз қилади. Чаққон ишчилар ҳосилни чапдастлик билан териб яшикларга жойлашмоқда.

Бу йил совхозда 350 гектар боғда мўл ҳосил етиштирилган. Ким билан сўзлашманг, соҳибкорлар меҳнати ва маҳоратидан хурсанд бўлиб гапиради. Айниқса, деб айтишади улар, олмадан баракали ҳосил терилмоқда. Йил бошида давлатга 920 тонна олма топшириш мўлжалланган эди. Ҳозиргача топширилган олма 1200 тоннадан ортиб кетди. Ҳали тупларда ҳосил кўп. Яна кам деганда 60 тонна олма топшириш учун кураш кетмоқда.

Терилиб яшикларга жойланган олмаларнинг бир қисми сақлаш учун «Ҳалқобод» комбинатига жўнатилмоқда. Ҳозиргача бу комбинатга 170 тоннадан ортиқ олма юборилди. Бу олмалар қиш-қировли кунларда шаҳар аҳолисига етказиб берилади.

Ҳар туп олма дарахтини меҳр билан парвариш қилиб, мўл ҳосил етиштирган боғбонлар бугунги кунда олмаларни авайлаб териб, тайёрлов пунктларига жўнатишда ғайрат кўрсатмоқдалар.

Булар 1-бўлимнинг 3-бригадаси ишчилари Ойша Қораева, Хадича Алиева, Салима Рустамова, Фахри Исломов каби ўртоқлардир. Меҳнатсевар ишчилар олма териш ва яшикларга жойлаш кундалик топшириғини 2—3 ҳиссага етказиб бажариб, ҳурматга сазовор бўлмоқдалар.

Совхознинг бошқа бўлимларида ҳам мева йиғиштириб олиш жадал бормоқда. Олмадан ташқари, олхўри ҳамда узумдан ҳам баракали ҳосил олинди.

Суратда: Олмаларни саралаш пайти.

А. Абалян фотоси.

ПАХТА НОБУД ҚИЛИНМАСИН

Шу кунларда пахта йиғим-терими қизғин давом эттирилаяпти. Кўпгина колхозлар йиллик планни муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Лекин, вазифа фақат план ва мажбуриятларнигина бажаришдан иборат эмас, балки олтиндан ҳам қимматли бўлган пахтанинг бирор мисқолини ҳам ерда қолдирмай йиғиб-териб олишдан иборат.

Пахта — саховатли ўзбек ерининг энг қимматли бойлиги, Ўзбекистоннинг фахри ва шарафи, халқимизнинг бахт ва саодати манбаи... Далалардаги беҳисоб пахта ҳосилини бунёд этгунча деҳқонларимиз озмунча қийинчиликларга дуч келмадилар, озмунча куч-ғайрат, вақт сарфламадилар.

Шундай экан, баъзи ҳолларда пахта нобуд қилинаётган, молга едирилаётган жойларни кўриб қолсанг, қаттиқ ачинасан, хафа бўлиб кетасан, киши. Ахир, тома-тома кўл бўлур деганларидек, шу нобуд қилинаётган граммлардан тонналар ҳосил бўлади-ку! Ҳаммамизга маълумки, бир тонна пахтадан 7200 метр газлама, 110 килограмм ёғ, 54 минг ғалтак ип, 16 килограмм совун, 260 килограмм кунжара ва бошқа бир қанча турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқилади.

Бирор грамм пахтанинг ҳам нобуд қилинишига йўл қўйманг. Афсуски, кейинги пайтларда биз етиштирилган ҳосил нобуд қилинаётган айрим жойларни аниқладик. Кўпгина миқдордаги пахта ерга тўкилиб, тупроққа қориштириб юборилаяпти. Ҳосилни ташиш ишларида ҳам нобудгарчиликларга йўл қўйилаяпти.

Текширишда шу нарса аниқландики, Бекобод районидаги Навоий номли колхоз правлениесининг шундай рўпарасидан ўтган йўлнинг чеккасига кўп миқдорда пахта тўкилиб қолган. Лекин уни териб олиш ҳеч кимнинг эсига келмаган.

Ҳаммадан ҳам ёмони шуки, баъзи бир жойларда пахтани молга едириш ҳоллари ҳам учраб турибди. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозда, Бўка районидаги «Партия XIX съезди», Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг айрим бригадаларида пахтазорга мол қўйиб юбориш ҳоллари аниқланди. Бунга айбдор шахслар жавобгарликка тортилди.

Халқнинг фидокорона меҳнати билан яратилган бойлик мутлақо нобуд қилинмаслиги даркор. Ўзбекистон ССР нинг жиноят кодексида пахтани нобуд қилиш ва молга едириш учун жиноий жавобгарликка тортиш алоҳида кўрсатилган. Шу кодекснинг 183-моддасига кўра, пахтани териш, сақлаш ёки ташишда нобудгарчиликка йўл қўйган, ғўзапояни пахтаси ва кўсаги билан юлиб олиб, ёқилғи сифатида ишлатадиган шахслар жиноий жавобгарликка тортиладилар.

«Оқ олтин»нинг бирор мисқолини ҳам нобуд қилмаслик — ҳар бир гражданнинг муҳим бурчидир. Шунга эришайликки, далаларда бирор грамм ҳам пахта қолиб кетмасин.

Е. СМИРНОВ,
Тошкент область прокурори, юстиция III класс давлат маслаҳатчиси.

ПРОПАГАНДИСТЛАР СЕМИНАРИ

Тошкентда КПСС тарихи бўйича, шунингдек партия маорифи системасида ва комсомол сиёсий маорифи шохобчаларида В. И. Ленин биографиясини ўрганиш бўйича пропагандистлар доимий семинарлари раҳбарларнинг республика курсларида машғулотлар бошланди. Биринчи лекция КПСС Марказий Комитетнинг В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарори муносабати билан янги ўқув йилида партия маорифи системаси вазифаларига бағишланди.

Шу куни марксизмни ривожлантиришдаги ленинча босқич тўғрисида, партия тўғрисида Ленин таълимоти масалалари юзасидан ва бошқа мавзуларда ҳам лекциялар ўқилди.

Курсларнинг программаси 4 кунга мўлжалланган.

(ЎзТАГ).

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЎКА. Охунбобоев номли колхоз аъзолари чорва қишловига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Бу ерда ем-хашак жамғариш, силос бостириш қизғин кетяпти. Колхозчилар қисқа вақт ичида салкам 2000 тонна кўкпоя силосга бостириб қўйдилар. Хўжаликда беда ўриш ва ғарамлаш ишлари ҳам кўнгилдагидек кетяпти.

Ж. ОТАҚУЛОВ.

КАЛИНИН. Район хўжаликларида дағал хашак тайёрлаш, силос бостириш ишлари намунали йўлга қўйилган. Жуда кўпгина хўжаликлар силос бостириш юзасидан берилган топшириқни ортиғи билан адо этиб қўйдилар.

Оржоникидзе номли, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», Охунбобоев номли, Куйбишев номли колхозлар, «Дамачи», «Бўзсув» совхозларининг чорвадорлари мўл-кўл озуқа тўплашда айниқса жонбозлик кўрсатяптилар.

Н. ЗАФАРОВ.

СОВЕТЛАР ВА МАДАНИЙ ХИЗМАТ

Республикамиз пойтахти гўзал Тошкент ҳақиқатан ҳам дўстлик шаҳрига айланди. Зилзиладан кейин бу ерда янги-янги уй-жой массивлари, гўзал ва обод районлар юзага келди. Ҳамза район ҳам ана шу дўстлик саховати ва ҳиммати туфайли барпо бўлди.

Ҳали районимиз янги. Шу сабабли мен районимиз территориясида халққа маданий-маиший хизмат кўрсатиш ва шу соҳада район ижроия комитетининг амалга оширган тадбирлари ҳақида икки оғиз сўзлаб бермоқчиман.

Районимиз территорияси 2 минг 800 гектардан ошиқроқ бўлиб, унинг аҳолиси 140 минг кишидан зиёддир. Район корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларида 140 дан ошиқроқ бошланғич партия ташкилоти мавжуд. Уларга 10 мингдан ошиқ коммунист уюшган. Ўнлаб комсомол ташкилотлари ўз сафларига минглаб зарбдор йигит ва қизни бирлаштирган.

Район территориясида 36 та йирик саноат корхонаси ва бир неча қурилиш-монтаж ташкилоти жойлашган. «Ташсельмаш», Чкалов номли авиация заводи, уйсозлик комбинати шулар жумласидандир. Республикамиз фан ва маданият ўчоқлари, илмий муассасаларнинг кўплари ҳам бизнинг районда. Ўзбекистон Фанлар Академияси Президиуми, Тошкент Давлат медицина, фармацевтика ва бир неча лойиҳалаш институтлари шулар жумласидандир.

Хўш, янги район меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат соҳасида ва ободончилик ишларини кучайтиришда доимий комиссиялар қандай фаолият кўрсатмоқда?

Районимиз ўтган ойлар ичида ташкилий жиҳатдан анча мустаҳкамланди, ижроком бўлимлари ишчан, ташкилотчи ёш кадрлар билан тўлдирилди. Эндиги асосий вазифа — районимиз территориясида капитал қурилишни кенг кўламда авж олдиришдан иборат эди. Биз бу масала юзасидан бир қатор тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширдик. Капитал қурилиши учун катта маблағ ажратилди. Биз биринчи навбатда, район шароитини атрофлича ўрганиб чиқиб, аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда магистрал йўл ва кўчаларни тартибга келтириш, уни ободонлаштиришга киришдик.

Саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва бошқа муассасаларда ишловчи кишилар транспорт хизматидан яхши фойдаланишлари керак. Бунинг учун серқатнов йўл ва магистрал кўчалар тартибга келтирилган бўлиши лозим. Биз буни ҳисобга олиб асосий эътиборни йўл қурилишига қаратдик!

Район ташкил бўлиши билан Лисунова кўчаси қисқа муддатда реконструкция қилиниб, Куйбишев шоссеси билан бирлаштирилди. Бу ерда дарҳол автобус қатнови йўлга қўйилди. Жарқўрғон кўчаси тўла асфальтлаштириб, йўлкаларга манзарали дарахт ниҳоллари ўтқазилди. Бу магистрал кўча реконструкция қилиниши натижасида Янгиобод массиви, Қўйлиқ посёлкаси ва Иззат кўчалари бир-бири билан бирлаштирилди. Эндиликда, бу кўчалардаги автобус хизматидан аҳоли хурсанд.

Бу кўчада меҳнаткашлар учун бирнеча маданий-маиший бинолар ҳам қурилиб фойдаланишга топширилди. 800 ўринли ёзги «Зафар» кинотеатри, 964 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб, маданият ва истироҳат биноси ва ундаги ошхона ҳамда буфетлар аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда.

Маълумки, Рисовая массиви ва Қўйлиқ посёлкасида яшовчи аҳоли ҳали тўла водопровод суви билан таъминланмаган. Биз шуни ҳисобга олиб, Рисовая кўчасидан йирик сув канали ўтказмоқдамиз.

Райондаги генерал Петров, Архангельск кўчалари бўйлаб янги трамвай йўли барпо қилинмоқда. Ҳозирги вақтда «Роҳат» кўли атрофида ҳам дам олиш ва истироҳат зонаси ташкил этилди. Куйбишев шоссеси ва Рисовая бўйлаб тролейбус линияси қурилиши ҳам бошлаб юборилди. Қўйлиқ посёлкаси транспорт тармоғи тез

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

суръат билан кенгайтириляпти. Яқиндан бошлаб Қўйлиқ ва район маркази бўйлаб автобус қатнови йўлга қўйилди.

Районимиз территориясидаги 2-Қорасув канали Тошкент область хўжаликларини сув билан таъминлайди. Лекин бирнеча йилдан бери канал тозаланмаган. Биз область сув хўжалиги бошқармаси билан ҳамкорликда канални реконструкция қилишга киришдик. Бир вақтнинг ўзида канал бўйида дам олиш ва истироҳат боғи ҳам барпо қилинмоқда. Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг қарори билан Салор атрофини ҳам жадал суръатлар билан ободонлаштиряпмиз. Бу ишда район комсомол комитети яқиндан ёрдам бермоқда.

Янгиобод — зилзиладан кейин «XXI партия съезди» совхози территориясида юзага келган янги уй-жой массиви. Унда минглаб аҳоли яшамоқда. Районимиз тузилгандан бери бу ерда кўплаб маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари қад кўтарди.

Ободончилик ишларини ҳар томонлама авж олдиришда район коммунал хўжалик бўлими бошлиғи М. Шомансуров, йўл-эксплуатация бўлимининг бошлиғи Я. Калонов сингари ўртоқлар айниқса, ташкилотчилик ва ташаббускорлик кўрсатмоқдалар, уларнинг ташаббуслари билан кўпгина жойлар ободонлаштирилди.

Аҳолига намунали маданий-маиший хизмат кўрсатишда айниқса доимий комиссиялар ва депутатларнинг роли катта бўлаяпти. Ҳозирги вақтда райижроком қошида уй-жой коммунал хўжалиги, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи комиссиялари, жаъми 11 та доимий комиссия мавжуд. Ҳар бир комиссияда 11 кишидан аъзо бор. Доимий комиссиялар ўзларига бириктирилган участкаларда аҳоли ўртасида самарали ишлаётир. Уларнинг ҳар бири район Совети сессияларида амалга оширган ишлари юзасидан вақти-вақти билан ҳисоб бериб туришади.

Район Советига сайланган 95 депутат халқ хизматкори сифатида ободончилик ва маданий-маиший ишларда актив иштирок этадилар. Район Советининг депутати, биринчи уйсозлик комбинатининг директори А. Кашипов, иккинчи ун комбинати директори П. Турсунхўжаев, Тошкент тепловоз депосининг ишчиси С. Мальцев ва бошқалар меҳнаткашлар томонидан берилган наказларни пухта бажариб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлаяптилар.

Район тузилгандан кейин завод-фабрика ва бошқа муассасаларда умумий овқатланиш тармоқларининг ишини кўриб чиқдик. Аниқланган камчилик ва нуқсонлар юзасидан тегишли тадбирлар белгиладик. Депутатлар дарҳол ишга киришдилар. Йирик панелли завод, электр асбоблари заводи, ун комбинати ва 3-қурилиш трести ҳузурида қўшимча ошхона ва буфетлар ташкил этилди. Шунингдек, Янгиобод массивида, Лисунова кўчасида бир неча савдо точкаси ташкил қилинди. Меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш мақсадида бир неча бозор ҳам аҳолига хизмат кўрсата бошлади.

Районимизда халқ маорифига ҳам катта эътибор берилмоқда. Айни пайтда 30 дан ортиқ ўрта, саккиз йиллик ҳамда кечки ишчи-ёшлар мактабларида ўқувчилар билим асосларини пухта эгалламоқдалар.

Қорасув канали бўйида спорт майдони ташкил этилади. Бу ерда район бўйича ёшлар мусобақалари ўтказилади. Лисунова кўчасида маданият саройи ва истироҳат боғи барпо этилади. Бундан ташқари «Роҳат» кўли келгусида янада кенгайтирилади. Қўшимча дам олиш ва истироҳат боғлари барпо қилинади. Янгиобод массивида яна иккита болалар комбинати, уйсозлик комбинати территориясида эса янги гастроном ва мактаб бинолари қуриш мўлжалланган.

Бироқ ҳали қилинадиган ишлар анчагина. Биз ижроком ходимлари, депутатлар бундан кейин ҳам аҳоли талаби даражасида хизмат кўрсатамиз. Уларнинг наказларини сидқидилдан бажариш бизнинг муқаддас бурчимиз.

Ж. ШАХБОЗОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Ҳамза район ижроия комитетининг раиси.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР
МАҚОЛАЛАР
ВОҚЕАЛАР

ДЎСТОНА ВИЗИТ

ТЕҲРОН, 23 октябрь. (ТАСС). СССР билан маданий алоқа қилувчи Эрон жамиятининг таклифига биноан, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Совет жамиятлари союзи президиумининг раиси Н. В. Попова бошчилигидаги союз делегацияси бу ерга келди.

Делегация СССР билан маданий алоқа қилувчи Эрон жамияти тузилган куннинг 25 йиллиги байрамида қатнашади.

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН МУҲИМ ҲИССА

УЛАН-БАТОР, 23 октябрь. (ТАСС). Совет қўшинларининг Чехословакия Социалистик Республикаси территориясида вақтинча бўлиш шартлари тўғрисида СССР ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматлари ўртасида тузилган шартнома Монголия жамоатчилигининг диққат марказида турибди. «Унэн» газетаси ўзининг бугунги сонида «Тинчлик ишига қўшилган муҳим ҳисса» деган катта сарлавҳа остида ана шу ҳужжатни кенг шарҳлайди.

«Унэн» газетаси бундай деб ёзади: империализм ва реакция кучлари ўзларининг асосий зарбаларини социализм ишига қарши қаратмоқдалар. Ер шарининг у ёки бу районида кескинлик ўчоқларини вужудга келтирмоқдалар. Улар социалистик давлатлар халқларининг бирлигига путур етказишга ва уларнинг сафларини бузишга ҳаракат қилмоқдалар. Бундай шароитда қардош мамлакатлар социализм манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун ҳар қандай чораларни кўришга ҳамиша шай бўлиб туришлари лозим.

Газета яна бундай деб таъкидлайди: Совет Иттифоқи ва ЧССР коммунистик партиялари, ҳукуматлари ва халқларининг ўзаро ишончига асосланган ва кучга кирган Совет-Чехословакия шартномаси ана шу мақсадга хизмат қилади. Бу шартнома Европада ва бутун дунёда тинчликни ҳамда хавфсизликни сақлаш учун жуда катта халқаро аҳамиятга эга бўлиб, жаҳон социализми позицияларини мустаҳкамлаш гаровидир. Ер юзидаги барча прогрессив кишилар сингари монгол халқи ҳам Чехословакиянинг социалистик ғалабаларини ва бутун социалистик ҳамдўстлик хавфсизлигини империализм ва реакция ҳамлаларидан ҳимоя қилиш ишига Совет Иттифоқи қўшаётган интернационал куч-ғайрат ва олижаноб ҳиссага юксак баҳо беради.

АНГЛИЯДА ҚИММАТЧИЛИК

ЛОНДОН, 23 октябрь. (ТАСС). Англия молия министрлигининг бош секретари Жон Даймонд парламентда берилган саволга ёзма жавоб ёзиб юборди. Шу жавобда айтиладики, фунт стерлингнинг харид қуввати 1959 йил январь ойидан 1967 йил январь ойигача тахминан 24 процент камайиб кетди.

Молия министрлиги вакилининг бу маълумоти Англияда иш ҳақининг ўсиши нархларнинг ўсишидан орқада қолиб бораётган шароитда меҳнаткашларнинг турмуш даражаси тўхтовсиз пасайиб бораётганлигини кўрсатувчи янги далилдир. Расмий маълумотларга қараганда, шу йилнинг кейинги 9 ойи ичида Англияда тирикчилик қиммати тахминан тўрт ярим процент ошиб кетди, 1966 йилнинг январидан то шу йил октябрь ойигача бўлган давр ичида эса ўн процент ошди.

ГРЕЦИЯДАГИ ХУНТАГА ҚУРОЛ ЕТКАЗИБ БЕРМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 23 октябрь. (ТАСС). Қўшма Штатлар ҳукумати НАТОдаги ўзининг иттифоқчиси Грецияга оғир қурол-яроғ етказиб беришни яна бошлаб юборишга қарор қилди. Дастлаб Греция қуролли кучларига 20—30 та реактив самолёт ва миналар ортиб юрадиган иккита кема етказиб берилади, — дейишди давлат департаментининг вакиллари.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГДР

БЕРЛИНДА Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг 9 пленуми очилди. Кун тартибида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг доклади (докладчи Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Герхард Грюнеберг); «Социализмнинг ижтимоий системасини янада ривожлантириш» тўғрисидаги доклад (докладчи Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт); ҳозирги вақтда ижтимоий фанларнинг вазифалари тўғрисида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Курт Хагернинг доклади бор.

КХДР

КОРЕЯ Халқ Демократик Республикасида чорвачиликни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар Кабинети яқинда қабул қилган қарорда чорвачиликни жадал ривожлантириш тўғрисида Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг апрель Пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан конкрет тадбирлар баён қилинган. Қарорда, жумладан, давлат ва кооператив хўжаликларида чорвачиликнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, молларнинг сермаҳсул зотларини етиштириш, мустаҳкам ем-хашак базасини барпо этиш, шунингдек чорвачилик соҳасида иш кўраётган илмий-техника кадрларининг ролини ошириш кузда тутилади.

ПОЛЬША

ВАРШАВАДА съезд олди ташаббускорларининг учрашуви бўлиб ўтди. Польша Бирлашган ишчи партияси Варшава комитетининг биринчи секретари Ю. Кемпа учрашувда бундай деди: Варшава партия ташкилоти ва пойтахт жамоатчилиги Польша Бирлашган ишчи партиясининг V съездини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўрмоқда. Варшаваликлар партия сиёсатини қўллаб-қувватлаш юзасидан ўз зиммаларига съезд олди ишлаб чиқариш мажбуриятларини қабул қилдилар. Бу мажбуриятларнинг бажарилиши натижасида мамлакат 1,5 миллиард злотийдан кўпроқ маблағни тежаб қолади. Варшаваликлар қиймати 50 миллион злотийдан кўпроқ бўлган ҳар хил жамоат ишларини ҳам бажарадилар.

Шу йилнинг 9 ойи мобайнида шаҳарда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3.200 уй-жой кўп фойдаланишга топширилди. Мактаб биноларининг ҳаммаси белгиланган муддатда фойдаланишга топширилди, муҳим саноат объектларини қуришда узилишга йўл қўйилмади. Шаҳар саноатининг ялпи маҳсулоти 12,5 процент кўпайди.

РУМИНИЯ

РУМИНИЯ Социалистик Республикасининг санъат музейида совет тасвирий санъати виставкаси очилди. Г. Мизников, И. Заринь, В. Окороков, Д. Жилинский ва бошқа рассомларнинг юзга яқин асари виставкага қўйилган.

(ТАСС).

МАНОЛИС ГЛЕЗОСНИНГ ТАЛАБИ

ПАРИЖ, 23 октябрь, (ТАСС). Грециянинг миллий қаҳрамони Манолис Глезос Греция хунтаси томонидан «янги конституция» лойиҳаси бўйича 29 сентябрда ўтказилган референдумни ҳақиқий эмас, деб ҳисоблашни талаб қилди, дейилади Франс Пресс агентлиги мухбирининг Афинадан юборган хабарида. Бу талабни Глезос Греция конституцион судига етказиш учун Лерос оролидаги Парфений қамоқ лагерининг комендантига топширди.

1967 йилдаги давлат ҳарбий тўнтаришидан кейин сургун қилинган Манолис Глезос шу лагерда ётибди.

Глезос жумладан шуни айтдики, бу референдум сайловчиларга тазйиқ қилиниб турган вазиятда ўтказилди, шу сабабли референдумга қарши бўлганлар референдум арафасида ўз фикрларини айтиш имкониятидан маҳрум қилиниб қўйдилар.

МАЛИ РЕСПУБЛИКАСИ. Бамако хотин-қизлари Америка Қўшма Штатларининг Вьетнамда олиб бораётган адолатсиз урушига қарши ўтказилаётган норозилик намойишида. Алвонларда: — «Империалистлар, Вьетнамдан жўнаб қолинг!», «Яшасин социализм, йўқолсин империализм!» деб ёзилган.

Ф. Тарасов фотоси, (ТАСС).

Суратда: (чапдан ўнгга): Тошкент кинофестивали қатнашчилари — киноактёрлар Сталина Азаматова (Тожикистон ССР), Раджендра Кумар (Ҳиндистон) ва Аджар Ибрагимов (Москва).

А. Палехов фотоси.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ

САЛОМ ОЗАРБАЙЖОН!

Озарбайжон халқи жуда қадимий ва бой миллий санъати билан фахрланишга ҳақлидир. Ана шу санъат турларидан бири кино санъатидир. Озарбайжонда кино октябрь революциясидан олдин ҳам мавжуд эди. 1916 йилда Боку «Фильмлар» акционерлик жамияти бир неча кинолар чиқаради. Албатта, бу фильмлар ўз мазмуни жиҳатидан ижтимоий-социал темалардан ташқари бўлиб, бой ва зодагонларнинг вақти хушлиги учун яратилар эди.

Революциядан аввал яратилган фильмлар ичида режиссёр Б. Светловнинг «Нефть ва миллионлар салтанатида» фильми алоҳида ўрин тутади. Б. Светлов кинокадрлар орқали ваҳший империалистлар томонидан Озарбайжон нефтининг таланиши ва ишчи-нефтчиларни аёвсиз равишда эксплуатация қилинишини кўрсатади.

Озарбайжонда Совет ҳокимияти ғалаба қилгач, ҳақиқий миллий киносанъат чинакамига ривож топа бошлайди. Революция ғалабасининг дастлабки йилларидаёқ кинохроника бунёд этилиши билан киносанъат ҳам вужудга келади. 1920—21 йилларда экранларга чиқарилган «Қизил Армия қисмларининг Бокудаги паради», «Шарқ халқлари I съездининг очилиши», «Совет Озарбайжонининг бир йиллиги» каби картиналар дастлабки суратга олинган ленталар ҳисобланади.

Азизбеков номидаги Озарбайжон драма театрининг етук артисти — Аббос Мирза Шарифзода биринчи йирик Озарбайжон режиссёр-постановкачиси бўлиб етишади. Унинг раҳбарлигида, П. Бляхин сценарийси асосида суратга олинган «Худо ҳаққи» фильми мусулмон диндорларининг очкўзлиги ва нодонлиги ҳақида баҳс юритади. Мазкур фильм Озарбайжон совет кино санъатининг биринчи дастлабки йирик фильми эди.

Йигирманчи йилларда яратилган «Икки соҳил» (режиссёр А. Литвинов), «Гилон қизи» (режиссёри Л. Мур), «Гажи қора» (режиссёри А. Шарифзода) сингари кинофильмлар Озарбайжон нефть саноатини юксалтириш учун ишчиларнинг олиб борган кураши, миллий-озодлик ҳаракатининг ривожланиши мавзуларига оид бўлса, ўттизинчи йилларда намойиш қилинган «Бокуликлар», «Кендлилар» каби экран асарлари эса тарихий-инқилобий темаларга бағишланди.

Қувноқ, ҳақиқий комик саҳналарга бой «Аршин молалан» кинофильмини ким кўрмаган дейсиз, Бу кинокомедия Узимр Гажибековнинг шу номли музикали комедиясининг экранлаштирилгани эди. Аммо сценарист С. Раҳмон, режиссёр Р. Тахмасиб ва Н. Лешенколар фильмнинг кўнгилдагидек чиқиши учун кўп куч сарфладилар. Оқибатда Боку киностудияси ҳақли равишда катта шуҳрат қозонди.

Сўнгги йилларда намойиш қилинган Гасан Сейидбейлининг «Телефончи қиз», Тофиқ Тагизоданинг «Мен ўйинга тушаман», Гусейн Саидзоданинг «Бўйсинмас батальон» фильмлари томошабинлар олқишига сазовор бўлган кинополотнолардир.

Шу кунларда Тошкентда давом этаётган Осиё ва Африка мамлакатлари Халқаро кинофестивалига Озарбайжон киноусталари ўзларининг яқинда яратган «26 Боку комиссари» фильмини олиб келдилар. Шунингдек пойтахт экранларида кўрсатилаётган «Наримон Нариманов», «Салом Озарбайжон!» ҳужжатли фильмлари ҳам Озарбайжон республикасининг ўтмиши, ҳозири ва келажагини акс эттиришда катта аҳамият кашф этмоқда. Кавказда Совет ҳокимиятини ўрнатишда ўз ҳаётларини қурбон қилган йигирма олти Боку комиссарлари, СССР Марказий Ижроия Комитетининг биринчи раиси Наримон Наримоновнинг ҳаёти ва фаолияти, гуллаб яшнаётган Озарбайжон республикасининг ажойиб жойлари тўғрисида ҳикоя қилувчи мазкур кинофильмларни кўрар экансиз, қардош Озарбайжон дўстларимиз санъатига қойил қоласиз.

У. РАҲИМОВ.

ШИФОБАХШ ДАРГОҲЛАР

Партия ва ҳукуматимиз кишилар саломатлигини яхшилаш йўлида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Шифохоналар, туғруқхона ва поликлиникалар қурилиши кўлами йил сайин кенгайиб, улар замонавий ускуна ва препаратлар билан жиҳозланаяпти.

Яқинда Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда ҳашаматли бино қад кўтарди. Бу 100 ўринли шифохона биноси бўлиб, бу ерда беморларни электр нури, минерал сув билан даволаш йўлга қўйилади.

Олмалиқ шаҳрида ҳам ҳозир бир неча касалхона ва поликлиникалар ишлаб турибди. Ҳадемай яна 200 ўринли катта касалхона ишга туширилади. Бу шифохонада сил касалликларининг олди олинади. Шунингдек, шаҳарнинг марказий қисмида қурилаётган даволаш корпуси, 120 ўринли туғруқхона ҳам яқин кунлар ичида ишга туширилади.

Янгийўл районида эса ҳозир 120 ўринли касалхона қурилиши тугалланай деб қолди. Унинг ёнида дорихона ҳам қад кўтараяпти. Айни пайтда Янгийўлда юқумли касалликларнинг олдини олиш бўйича 240 ўринли шифохона қурилиши олиб борилмоқда.

Бундан ташқари, областимизда поликлиника, амбулатория қурилиши ҳам йилдан йилга кўпайиб бормоқда. Бўка, Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Калинин районларида ҳозир санитария-эпидемия станциялари қурилиши олиб борилмоқда.

Кўп жойларда колхоз маблағларига касалхоналар қуриш мўлжалланмоқда. Бу ҳисобдан Калинин районида 240 ўринли, Оржоникидзе районида 120 ўринли касалхона қурилади. Усмон Юсупов номли комбинатда эса 120 ўринлик катта касалхона қурилиши бошлаб юборилди. Касалхонанинг рентген кабинети, бир неча лабораториялари бўлади.

Беш йилликнинг сўнгги йилида шифохоналар қурилиши тағин ҳам кенгаяди. Тошкент шаҳрида 610 ўринли область касалхонаси қад кўтаради. Ангренда эса медицина шаҳарчаси пайдо бўлади. Бу ерда 240 ўринли болалар касалхонаси ҳам бўлади. Чирчиқ шаҳрида ҳам кичкинтойлар учун шундай кўптармоқли касалхона қуриш мўлжалланаётир. Оққўрғон районидаги Ленин номли колхозда қуриладиган шифохонада бир йўла 50 бемор дардига шифо топади.

Ҳозир областимизда кишиларнинг саломатлигини тиклашда минглаб врач ҳамда ҳамширалар фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Айниқса пахта далаларида ҳозир иш қизғин. Барча амбулаториялар эрталаб ва кечқурунлари очиқ. Кундуз кунлари эса врачлар бевосита дала бошида пахтакорларга хизмат қилмоқдалар. Қўшимча равишда шаҳарлардан 42 врач ва 90 ўрта малакали медицина ходими пахтакорлар хизматига жалб этилган. Улар жойларда катта профилактик ишлар олиб бормоқдалар.

М. ЗАРИПОВ.

БИР ТОМЧИСИ ОТНИ ЎЛДИРАДИ

Виктор ДРАГУНСКИЙ

Дадам бетоб бўлиб қолганида, доктор келди-да, деди:

— Айтарли касалингиз йўқ, лекин бир оз шамоллагансиз. Сизга чекмасликни маслаҳат бераман, чунки ўпкангиз бир оз хириллаб турибди.

У кетгач, ойим:

— Шу ярамас папирос, деб киши ўзини шундай даражага олиб келиши, ҳар ҳолда, яхши эмас. Мана ҳали ёшсан-у, ўпка, юрагинг хир-хирлаб қолибди, — деди.

— О-ла, — деди дадам, — намунча ваҳма қилмасанг! Ҳеч қандай хир-хирлаш ҳам, дириллаш ҳам йўқ. Лекин, эшитилар-эшитилмасгина алланечук бир овоз бор, холос. Бу ҳисобга кирмайди ҳам.

— Ҳеч-да, ҳисобга қўшилаверади, — деди ойим кескин. — Нима, ғижир-ғижир қилиб, шақир шуқурлаб овоз чиқариши керакми, мен сени билмайманми.

— Ҳаммасидан ҳам арранинг овозини ёқтирмайман, — деб унинг гапини бўлди дадам.

— Арралаётганимча йўқ, — деди ойим ва қизариб кетди, — тушунсангчи, у ҳақиқатан ҳам зарарли, ахир. Ўзингга маълум, папироснинг бир томчи заҳари соғлом отни ўлдириши мумкин-ку!

Буни қаранг-а! Дадамга ўгрилдим. Баҳслашиб ўтирмайман, дадам катта, лекин барибир отдан кичик. Дадам мендан ёки ойимдан катта, бироқ қанчалар солиштириб кўрмай у отдан кичкина ва ҳатто аранг юрган озғин сигирдан ҳам кичик эди. Сигир диванимизга сираям жойлаша олмасди, дадам бўлса бемалол сиғади. Мен жуда қўрқиб кетдим. Папироснинг томчи заҳари дадамни ўлдириб қўйишини хохламас эдим. Мен буни сира-сира хоҳламайман. Шундай фикрлар билан уёқдан, буёққа ағдарилиб анчагача ухлай олмадим, кейин бари бир ухлаб қолганимни ўзим ҳам билмайман.

Шанба куни дадам соғайди ва уйимизга меҳмонлар келишди. Юра амаким Катя холам билан, Борис Михайлович Тамара холам билан келди. Улар жуда мулойим ўтиришди, фақат Тамара холам киргандан уёқдан бу ёққа ликиллайверди, дадамнинг ёнига ўтириб чой ича бошлади. У дадамга ғамхўрлик қилиб, дуруст ўтирибсизми, ойнадан кираётган шамол тегмаяптими деб сўрайверди, сўнгра меҳри жўшиб дадамнинг чойига уч қошиқ шакар солиб берди. Дадам шакарни чойга аралаштириб бўлгач ичиб кўрди-да, пешонасини тириштирди.

ҲАЖВИЯ

— Стаканга ўзим ҳам шакар солган эдим, — дейди ойим ва унинг кўзлари алланечук бўлиб кетди. Тамара холам бўлса овозининг борича хохолаб кулиб юборди. Стол тагидан гўё унинг товонини биров тимдалаётгандай, худди томоғи йиртилгудай бўлиб кулларди. Дадам ҳаддан ташқари ширин бўлиб кетган чойни нари суриб қўйди. Шу пайт Тамара холам сумкасидан митти папирос қутичасини чиқарди-да, уни дадамга совға қилиб берди.

— Бу сизга бузиб қўйган чойим эвазига, — деди у. Ҳар гал папирос чекаётганингизда бу воқеани ва унинг айбдорини эслаб юрарсиз.

Унинг бу совғаси мени ҳаддан ташқари ғазаблантирди. Бетобланиб юрганида дадам папирос чекишни унутиб юборувди, энди нима қиларкин чекишни унга эслатиб? Ахир, бир томчи папирос заҳари отни ўлдирар экан-у, у бўлса эсига солди.

«Сиз тентак экансиз, Тамара хола! Илоҳим ёрилиб ўлинг! Умуман уйимиздан туёғингизни шиқиллатиб қолинг. Сизнинг бу семиз оёқларингизни уйимизда сира кўрмай», — дедим мен.

Буни мен ичимда, ўзимга-ўзим, ҳеч кимга эшиттирмасдан айтдим.

Дадам папирос қутисини қўлига олди ва уёқ-буёғини айлантириб кўрди-да:

— Раҳмат, Тамара Сергеевна, — деди дадам, — мени жуда хурсанд қилиб юбордингиз. Папирос қутичангиз шунчалар кичик эканки, менинг бирорта папиросим унга сиғмайди, мен «Казбек» чекаманку. — Айтгандай...

Дадам менга қаради.

— Дениска, қани бери келчи, — деди у, — тунга учинчи стакан чойни ичиш ўрнига, ёзув столидан бир қути «Казбек» олгин-да, папирос қутичасига сиғадиган қилиб, бироз кесиб ташла.

Стол ёнига келиб папирос билан қайчи топдим, папиросни қутичага ўлчадим-да, дадам айтгандай қилиб бироз қирқиб ташладим. Кейин папирос билан тўлган қутичани дадамга элтиб бердим. Дадам қутичани олди-да, менинг ишимга, кейин ўзимга қараб туриб, шодлик билан кулиб юборди:

— Буни қаранглар-а, менинг ақлли ўғилчам нима қилиб қўйибди.

Меҳмонларнинг барчаси папирос қутичасини қўлма-қўл қилиб, роса хохолаб кулишди. Тамара холамни асло айтманг. Ҳаммаларидан кўп кулди. Унинг кулганини ҳам билиб бўлмасди. пиқ-пиқ этиб, аввал оғзидан ичаётган чойи оқиб тушди, кейин ярми пирожнили иккита конфет билан олд тиши тушиб кетди. Лекин Тамара холам тишини чаққонлик билан жойига қўйиб олди, гўё тушмагандай бўлди қолди. Кейин у кулишдан тўхтаб, қўлини кўтариб суякдор бармоғи билан бошимга черта бошлади.

— Тамаки қисмини кесиб ташлаб, фақат қоғозини қолдиришни қандай қилиб ўйлаб топдинг? Ахир қоғозини эмас, балки кашандалар тамакисини чекадилар-у? Каллангдаги қумми ёки қириндими?

«Сенинг каллангда қиринди, Тамара бақалоқ», — дедим.

Албатта ичимда, фикран айтдим. Бўлмаса ойим уришиб берарди. Шундай ҳам у менга қаттиқ тикилиб турардики, ҳаддан ташқари.

— Қани бу ёққа келчи, — ойим иягимдан ушлади-да кўзимга қарачи! — деди.

Мен ойимнинг кўзларига қараганимда ёноқларим қизариб, ловиллаб кетганлигини пайқадим.

— Буни сен атайин қилдингми? — деб сўради ойим.

Мен ойимни алдай олмасдим.

— Ҳа, — дедим, — атайин қилувдим.

— Ундай бўлса хонадан чиқиб кет, — деди дадам, — қўлларим қичишиб турибди.

Афтидан дадам ҳеч нарсага тушунмаган бўлса керак. Лекин унга тушунтириб ўтирмасдан хонадан чиқиб кета қолдим.

Ҳазил эмас — бир томчиси отни ўлдиради-я!

Русчадан Т. УНАБОЕВ таржимаси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 октябрда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.50 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теленгиликлар, 18.15 — Милиция гвардиячилари, 18.55 — Кинофестиваль кундалиги.

19.25 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — ВЛКСМ 50 йиллиги шарафига. Туғилган кунинг, 18.40 — Шимолий Вьетнамдан репортаж (ҳужжатли фильм), 19.00 — Реклама ва эълонлар, 19.05 — Концерт, 10.45 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 19.50 — Телеянгиликлар, 20.10 — Истиқбол эгалари («Ёшлик» студияси), 20.40 — Ленин бўлган жойларда («Ленинномаа» программаси), 21.30 — Судхўрнинг ўлими (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Қумлар, кўллар ва тоғлар бўйлаб (кинофильм), 20.10 — Курашаётган Африка, 20.25 — Классик куйлар.

Рус тилида: 21.05 — Москва, Москва (ҳужжатли фильм), 21.55 — Румянцев иши (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/X да Оққуш кўли, 26/X да Шоир қалби.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/X да Мудҳиш айбнома, 26/X да Бўрон қуши.

КИНО

(Фестиваль кинофильмлари эрталаб соат 10, кундуз 3 ва кеч 8 да бошланади).

Ботир Таро; Иқрор — «ВОСТОК».

Юк машина ҳайдовчиси; Тунда отилган ўқ — «МОСКВА».

«Сётику» ревюси; Бомбей тун оғушида — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Тун ва кун (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА».

Амрапали (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

Рам ва Шам (1 ва 2-серия) — «ДРУЖБА».

Севиб қол — «ЎЗБЕКИСТОН».

Питкиннинг касалхонадаги саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қора қузғунлар (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 9.45 минутда); Лақма (кундуз 12, 2, кеч 6 ва 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

25 октябрдан

«ВИЛЬНЮС» Литва цирки АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.

Иван АНИСИМОВ раҳбарлигида ўргатилган айиқлар.

АТТРАКЦИОНИ

26 октябрда икки марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 3 ва кеч 8 да.

27 октябрда 3 марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Билетлар сотилмоқда.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

«ГЕНЕРАЛ РАҲИМОВ» МОСКВА ЭКРАНИДА

Москванинг бир йўла 40 кинотеатрида «Ўзбекфильм» киностудияси ишлаган «Генерал Раҳимов» номли кенг экранли бадиий фильм намойиш қилина бошлади. Ўзбек халқининг шонли фарзанди Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал Раҳимов хотирасига бағишланган бу фильм москваликларда зўр таассурот қолдирмоқда. Томошабинлар генерал Раҳимов ролини ижро этган Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Муҳаммаджонов ва фильм режиссёр-постановкачиси З. Собитов меҳнатига катта баҳо беришяпти.

Л. АПАРНИКОВ.

ПЕНСИОНЕРЛАР ОЛДИДА ҲИСОБОТ

Чирчиқ шаҳар социал таъминот бўлими яқинда пенсионерлар олдида ҳисобот берди. Ўртоқ Е. Кононихин кишиларни нафақа билан таъминлаш йўлида бажарилган ишлар ҳақида гапириб, бу вазифани адо этишда яқиндан ёрдам берган пенсионерларга ташаккур билдирди.

Ҳозир шаҳардаги 8600 пенсионер давлат нафақаси билан таъминланган. Бу ерда пенсионерлар курси мунтазам равишда ўтиб турибди. Шу кунларда ҳам қариялар лекциялар ва суҳбатлар тинглашмоқда, бадиий ҳаваскорлар концерти ташкил қилинаяпти.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ДАЛА ШИЙПОНИДА

Калинин районидаги Муқимий номли мактаб ўқитувчилари дарсдан бўш вақтларида қўшни «Келес» совхози дала шийпонларига чиқиб катта оммавий-сиёсий ишларни олиб бормоқдалар. Ҳозиргача дала шийпонида доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб 30 га яқин суҳбат ва лекциялар ўтказилди. А. Тошпўлатов, К. Додабоев, С. Раҳимов каби ўқитувчилар ўтказаётган суҳбатлар айниқса қизиқарли бўлаётир.

Ўз навбатида совхоз ҳам мактабга катта ёрдам кўрсатмоқда. Совхоз маблағи ҳисобига мактабга қўшимча 8 та синф хоналари қуриб берилди.

А. НАБИХУЖАЕВ.

ЁШ ШОИРЛАР МУШОИРАСИ

Яқинда комсомолнинг 50 йиллик юбилейига бағишлаб Тошкент Давлат университети журналистика факультетида ёш шоирлар мушоираси ўтказилди. Мушоира кечасида бир группа қаламкашлар ўзларининг Ленин комсомолига бағишланган шеърларини ўқиб бердилар.

Комсомолнинг 50 йиллигига бағишланган кеча Тошкент Давлат педагогика институтида ҳам бўлиб ўтди. Унда ўқитувчи С. Ўтанов Ленин комсомолининг шонли йўли ҳақида доклад қилди.

С. ХОЛМАТОВ,
А. НУРМАТОВ.

КЎРКАМ КИЙИМ-КЕЧАКЛАР

Пойтахтимиздаги «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг маҳсулотлари қардош республикаларда борган сари кўплаб харид қилинмоқда. Бу албатта фирма коллективи ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати янада яхшиланиб бораётганидан далолат беради.

Чеварлар сифатли, бежирим кийим-кечаклар тикиш билан бирга топшириқларни ортиғи билан адо этишга интилмоқдалар. Корхонада В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда.

Улуғ сана шарафига бошланган мусобақада ўртоқ Қ. Пўлатов бошчилигидаги 1-филиал аҳли пешқадамликни қўлдан бермаётир. Филиалга қарашли 5—8-цехларнинг чеварлари ҳам қувончли ютуқларга эришмоқдалар.

М. АФЗАЛОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ШУ ҲАМ БУФЕТМИ?

Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти шаҳримизнинг баҳаво, кўкаламзор Жарариқ участкасига жойлашган. Зилзиладан кейин тупроқшунослик илмий-текшириш институтининг тўртта лабораторияси ҳам шу ерга кўчириб келтирилди. Ҳар иккала институтда ҳозир 200 дан ортиқ илмий ходим ишлайди.

Хўш, бу билим даргоҳидаги буфет ходимларга қандай маданий савдо хизмати кўрсатмоқда? Очиқ айтиш мумкинки, буфет хўжакўрсин учунгина очиб қўйилган. Институт ходимлари атрофда дурустроқ ошхона бўлмагани туфайли шу ерда овқат қилишади.

Лекин, буфет гоҳида ишлаб, гоҳ вақтларида берк бўлади. Ишлаган вақтида ҳам овқатлар номига тайёрланади, кам тайёрлангани учун хўрандаларга етишмайди. Бунинг устига устак идиш-товоқлар ҳам саноқли. Бир киши овқатланиб ўтирса, унинг тепасида иккинчи киши коса пойлаб, вақт ўтказади.

Буфетда тартиб ўрнатишни сўраб, Тошкент шаҳар Совети умумий овқатланиш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. Сутягинага мурожаат қилинди. У эса буфет бизга қарамайди, дардингизни Назарбек рабкопига айтинг, деб жавоб берди. Назарбек рабкопи раҳбарлари эса шикоятимизни эшитсалар ҳам ўзларини эшитмаганга солиб келишмоқда.

Қизиқ, бу аҳвол қачонгача давом этиши мумкин? Буфет иши учун ким жавоб беради?

Е. ҚАРШИБОЕВ,
аспирант.

МЕХИКО ХАБАРЛАРИ

СОВЕТ ГИМНАСТИКАЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Кеча XIX олимпиада ўйинларидан хушхабар келди. Гимнастика бўйича хотин-қизларнинг команда мусобақалари тугади. Бу мусобақалар совет спортчиларига олтин медаль келтирди. Гимнастикачи қизларимиз ҳамма снарядларда юксак маҳоратларини машқ қилиб, олимпиада чемпиони бўлиш шарафига муяссар бўлдилар. Абсолют шахсий биринчиликда эса машҳур чехословакиялик гимнастикачи Вера Чеславска Токио олимпиадасидаги ютуғини такрорлаб, яна биринчиликни олди. Совет гимнастикачиси Зинаида Воронина кумуш, Наташа Кучинская эса бронза медали билан тақдирландилар. Бу ўринда Кучинскаянинг иродасига тан бериш керак. У неча хабар берганимиздек, брусьеда машқ қилиш вақтида қўли сирғаниб кетиб жуда кам очко олган эди. Лекин Наташа кейинги машқларда зўр ғайрат кўрсатиб, медалга илинди.

Эркаклар ўртасида команда мусобақаларини ҳам совет вакиллари муваффақиятли бошладилар.

Москвалик халқаро классли спорт мастери, Европа чемпиони Наталья Лобанова вишкадан сувга сакрашда бронза медалини қўлга киритди. Спортнинг бу турида ўн олти ёшлик чех Елена Дучкова биринчиликни олди. АҚШ командаси аъзоси Петерсон эса иккинчи ўринни эгаллади.

Ўқ отиш мусобақаларида СССРнинг уч карра чемпиони Валентин Корнев командамизга кумуш медаль олиб берди. У ўтган ҳолда милтиқ отиш машқида жуда яхши натижага эришган эди (400 имкониятдан 398 очко). Аммо кейинги машқларни бирмунча бўш ўтказиб, АҚШ вакили Андерсондан орқада қолди ва иккинчи бўлди.

Силуэтларга қараб тез отиш бўйича поляк мергани олимпиада чемпиони номини олди. Уфалик Ренат Сулаймонов спортнинг бу турида бронза медалини қўлга киритди.

Яна бир бронза медалини совет сузувчиси Галина Прозуменшчикова олди. У 200 метрга брасс услубида сузишда Токиодаги муваффақиятини такрорлай олмади. Бу сафар АҚШ вакили чемпион бўлди. Иккинчи ўринга эса Югославия сузувчиси чиқди.

Совет боксчиларидан 5 киши олимпиада чемпионлиги учун курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Классик курашчиларимиз ҳам мусобақаларни муваффақиятли бошлашди.

Олимпиада ўйинлари давом этмоқда.

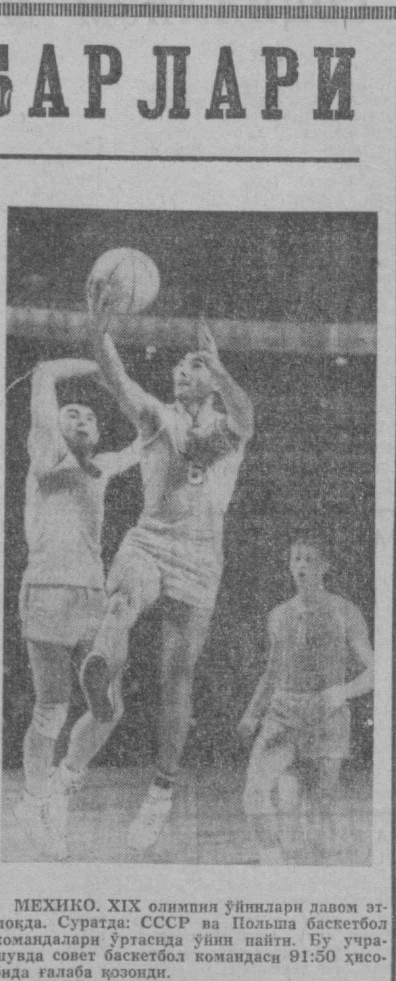

МЕХИКО. XIX олимпия ўйинлари давом этмоқда. Суратда: СССР ва Польша баскетбол командалари ўртасида ўйин пайти. Бу учрашувда совет баскетбол командаси 91:50 ҳисобида ғалаба қозонди.

ТАСС махсус мухбири
С. Преображенский телефотоси. (ТАСС).

ФУТБОЛ

ПЕШҚАДАМ ЕНГИЛДИ

«А» класс иккинчи лигаси командаларининг пешқадами Омскнинг «Иртиш» футболчилари мағлубиятга учрадилар. Улар Чита шаҳрида маҳаллий армиячилардан 1:2 ҳисобида енгилдилар. Пешқадам кетидан бораётган Хабаровск, Кемерово ва «Политотдел» колхози футболчилари бу турда ғалабага эришдилар. Хабаровск армиячилари «Шахтёр» (Қарағанда) командасини 3:1 ҳисобида ютди. «Политотдел» ҳам ўз майдонида «Помир» коллективини қабул қилиб, шу ҳисобда устун келди. «Кузбасс» эса Уст-Каменогорскнинг «Восток» футболчилари устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Ҳозир пешқадамларнинг аҳволи қуйидагича: «Иртиш» — 49 очко, СКА (Хабаровск) — 47, «Кузбасс» — 46, «Политотдел» — 45 очко тўпладди. «Политотдел» командаси яна икки ўйиндан сўнг мавсумни якунлайди. У 31 октябрда «Зарафшон» футболчиларини қабул қилгач, 8 ноябрда Ашхобод шаҳрида ўйнайди. Ҳамшаҳарларимиз кучли учликка кириш учун бу ўйинларда муваффақиятга эришишлари керак. Ҳозир учинчи ўринда бораётган «Кузбасс» қолган учта ўйинини рақиблари майдонида ўтказади.

Биринчи ўрин тақдирини «Иртиш» билан Хабаровск армиячиларининг сиртдан бўладиган мусобақаси ҳал қилади. Бунда пешқадамнинг имкониятлари кўпроқ. Чунки «Иртиш» учала ўйинни ўз майдонида ўтказса, унинг рақиби сўнгги учрашувларнинг ҳаммасини сафарда ўтказади.

Кейинги турда Фарғона футболчилари Ашхободда ўйнадилар ва «Строитель» устидан 2:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. «Зарафшон» ўз майдонида «Энергетик»дан 1 очко олди. — Ҳисоб 3:3.

ЎҚУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

Ёзги каникул бу мактаб ўқувчилари учун жуда мароқли бўлди. Мактабнинг юқори синф ўқувчилари она диёр бўйлаб саёҳатга чиқдилар. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин яшаган ва бўлган шаҳарлар бўйлаб қилинган экскурсиялар уларда бой таассурот қолдирди.

Ёш ўлкашунослар Ульяновск, Қозон, Куйбишев, Москва ва Ленинград шаҳарларига саёҳат қилиб кўпгина тарихий ҳужжат ва гербарийлар тўпладилар. Турли фото-суратлар ва адабиётлар олиб қайтдилар. Буларнинг кўпи улуғ доҳий Лениннинг революцион фаолияти билан боғлиқ ҳужжатлар эди.

Болалар тарихий материалларни яқинда Оққўрғон районидаги Энгельс номли колхозга армуғон этдилар. Мазкур хўжаликда доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан Ильич музейи ташкил этиляпти. Райондаги А. С. Макаренко номли мактаб ўқувчиларининг бу совғалари музейга қўйилган 250 экспонатни ташкил этди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 08850. ИНДЕКС — 6469. № 01970.